ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. szeptember 13.[1]

C-225/17. P. sz. ügy

Islamic Republic of Iran Shipping Lines,
Hafize Darya Shipping Lines (HDSL),
Khazar Sea Shipping Lines Co.,
IRISL Europe GmbH,
IRISL Marine Services and Engineering Co.,
Irano Misr Shipping Co.,
Safiran Payam Darya Shipping Lines,
Shipping Computer Services Co.,
Soroush Sarzamin Asatir Ship Management,
South Way Shipping Agency Co. Ltd,
Valfajr 8th Shipping Line Co.,
kontra

az Európai Unió Tanácsa

„Fellebbezés – Iránnal szemben hozott korlátozó intézkedések – Az azon személyek és szervezetek jegyzékébe való felvétel kritériumai, akik, illetve amelyek pénzeszközeit befagyasztják – Jogellenességi kifogás – Elfogadhatóság – Átfogó közös cselekvési terv – Jogorvoslati eljárás indításához fűződő érdekre gyakorolt hatás – Jogalap – Jogos bizalom – Jogbiztonság – *Ne bis in idem* – Jogerő – A hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog – Hatáskörrel való visszaélés – Védelemhez való jog – Arányosság – Alapvető jogok – Nyilvánvaló értékelési hiba”

1. Az Iráni Iszlám Köztársaság (a továbbiakban: Irán) atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységeket és az atomfegyverek célba juttatására szolgáló rendszerek fejlesztését célzó programot (a továbbiakban: atomfegyverek elterjedését célzó program) folytat. Az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európai Unió többféle módon próbált válaszolni az említett program által ez idáig és folyamatosan jelentett fenyegetésre.

2. A jelen fellebbezéssel a fellebbezők[2] a Törvényszék Islamic Republic of Iran Shipping Lines és társai kontra Tanács ügyben hozott 2017. február 17-i ítéletének[3] hatályon kívül helyezését kérik, amennyiben a Törvényszék mint megalapozatlant elutasította először is az EUMSZ 263. cikk alapján általuk megtámadott két olyan intézkedés megsemmisítésére irányuló keresetüket, amelyben a nevüket felvették az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekkel összefüggésben pénzeszközök befagyasztásával

1 Eredeti nyelv: angol.

2 A fellebbezők az Islamic Republic of Iran Shipping Lines (az Iráni Iszlám Köztársaság tengerhajózási társasága, a továbbiakban: IRISL) és 10 másik szervezet (a továbbiakban: 10 társaság). Az IRISL Europe GmbH kivételével, amely egy német társaság, a fentiek iráni társaságok. Valamennyi a tengeri szállítási ágazatban tevékenykedik. Nevük szerepel a jelen indítvány bevezető oldalán, itt nem sorolom fel őket újra. A továbbiakban az IRISL-re és a 10 társaságra mint fellebbezőkre hivatkozom.

3 2017. február 17-i ítélet, T-14/14 és T-87/14, EU:T:2017:102 (a továbbiakban: megtámadott ítélet).

érintett személyek és szervezetek jegyzékébe,[4] másodszor pedig az említett szervezetek által az EUMSZ 277. cikk alapján két olyan intézkedéssel szemben felvetett jogellenességi kifogást, amelyek magányszemélyeknek az említett jegyzékekbe való felvételére vonatkozó általános kritériumokat határoznak meg.[5]

3. A fellebbezők által előterjesztett beadványok fontos intézményi és alkotmányos kérdéseket vetnek fel. Különösen, hogy milyen mérlegelési jogkörrel rendelkezik az Európai Unió Tanácsa a személyekkel és szervezetekkel szemben alkalmazott korlátozó intézkedéseket illetően, amikor úgy dönt, hogy miután az általa eredetileg jogellenesen elfogadott intézkedéseket megsemmisítették, az ilyen intézkedésekre vonatkozó kritériumokat kiigazítja vagy ugyanazon szervezetre vonatkoztatja. Az uniós jog általános elvei és az Alapjogi Charta mennyiben korlátozzák ezt a mérlegelési jogkört?

A nemzetközi jog

Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának határozatai

4. Az atomfegyverek elterjedése a XXI. században a nemzetközi békére és biztonságra nézve vitathatatlanul az egyik legveszélyesebb fenyegetés. Irán az évezred kezdete óta próbál fejleszteni egy atomfegyverek elterjedését célzó programot, megsértve ezzel a nemzetközi kötelezettségeket, különösen a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló, 1968. évi szerződést (kihirdette: az 1970. évi 12. tvr.).

5. 2006. december 23-án az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa (a továbbiakban: Biztonsági Tanács) elfogadta az 1737. (2006) sz. határozatot, amelyben komoly aggályait fejezte ki az Irán által kifejlesztett atomfegyverek elterjedését célzó programmal kapcsolatban, és megpróbált nyomást gyakorolni az említett államra, annak érdekében, hogy a nemzetközi béke és biztonság fenntartására tekintettel „korlátozza” a programot és „felfüggessze” annak néhány elemét.[6]

6. Ennek érdekében a Biztonsági Tanács az említett határozat 12. pontjában előírta az összes állam számára minden olyan pénzeszköznek, vagyoni értéknek és gazdasági erőforrásnak a befagyasztását, amely azon személyek vagy szervezetek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll, akiket, illetve amelyeket Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjában részt vevő, azzal közvetlen kapcsolatban álló vagy ahhoz támogatást nyújtó személyként vagy szervezetként megjelöltek. A pénzeszközök említett befagyasztásának a nevükben vagy az irányításuk szerint eljáró személyekre vagy szervezetekre, illetve a tulajdonukban vagy – akár törvénytelen módon is – ellenőrzésük alatt álló szervezetekre is ki kellett terjednie.

4 Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2010/413/KKBP határozat módosításáról szóló, 2013. november 26-i 2013/685/KKBP tanácsi határozat (HL 2013. L 316., 46. o.) és az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012/EU rendelet végrehajtásáról szóló, 2013. november 26-i 1203/2013/EU tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2013. L 316., 1. o.). A továbbiakban az említett intézkedésekre együttesen mint „a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételre” hivatkozom.

5 Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2010/413/KKBP határozat módosításáról szóló, 2013. október 10-i 2013/497/KKBP tanácsi határozat (HL 2013. L 272., 46. o.) és az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012/EU rendelet végrehajtásáról szóló, 2013. október 10-i 971/2013/EU tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2013. L 272., 1. o.). A továbbiakban az említett intézkedésekre együttesen mint „a 2013. évi kritériumokra” hivatkozom.

6 Lásd a nyolcadik preambulumbekezdést és a 2. pontot. Az atomfegyverek elterjedésével összefüggésben alkalmazandó nemzetközi jog rövid áttekintéséhez lásd: 2013. november 28-i Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ítélet, C-348/12 P, EU:C:2013:776 (a továbbiakban: Kala Naft ítélet), 2. és azt követő pontjai.

7. 2007. március 24-én a Biztonsági Tanács elfogadta az 1747. (2007) sz. határozatot. E határozat 5. pontjában az áll, hogy „Irán az állampolgárai közvetítésével, illetve a lobogója alatt közlekedő vízi vagy légi járművek révén közvetlenül vagy közvetetten nem szállíthat, nem adhat el és nem adhat át semmilyen fegyvert és kapcsolódó felszerelést, és hogy minden államnak meg kell tiltania, hogy az állampolgáraik vagy a lobogójuk alatt közlekedő vízi vagy légi járművek révén ezen árukat Irántól beszerezzék, függetlenül attól, hogy ezen áruk származási helye iráni területen van-e” (a továbbiakban: fegyverembargó).

8. 2008. március 3-án a Biztonsági Tanács elfogadta az 1803. (2008) sz. határozatot. A 11. pontja felszólította az összes államot, hogy „vizsgálják át az Iran Air Cargo és az [IRISL] tulajdonában álló vagy általa üzemeltetett, Iránba tartó és Iránból érkező légi és vízi jármű rakományát […], amennyiben észszerű indokkal feltételezhető, hogy a légi és vízi jármű olyan árukat szállít, amelyek a jelen határozat, az 1737 (2006) sz. határozat vagy az 1747 (2007) sz. határozat alapján tiltottak”.

9. A Biztonsági Tanács 2010. június 9-i 1929. (2010) sz. határozatával egy sor további intézkedést vezetett be az IRISL vonatkozásában. Egyebek mellett az említett határozat 14–22. pontja kiterjesztette az 1737. (2006) sz. határozatban meghatározott pénzeszközök befagyasztására irányuló intézkedéseket „az [IRISL] III. mellékletben meghatározott szervezeteire, valamint a nevükben vagy az irányításuk szerint eljáró személyekre vagy szervezetekre, valamint a tulajdonukban vagy – akár törvénytelen módon is – ellenőrzésük alatt álló szervezetekre, vagy amelyekről a Tanács vagy az [Egyesült Nemzetek szankcióbizottsága] megállapította, hogy segítséget nyújtottak nekik a határozatokban foglalt szankciók megkerülésében vagy rendelkezések megsértésében”.[7]

10. A fellebbezők egyikére sem vonatkoztak a Biztonsági Tanács által hozott, pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések.

11. 2015. július 14-én a nemzetközi közösség képviselői megállapodást kötöttek Iránnal az atomfegyverek elterjedését célzó programjának hosszú távú megoldásáról (Joint Comprehensive Plan of Action [átfogó közös cselekvési terv]; a továbbiakban: JCPOA). A JCPOA egyik eleme az Iránnal szembeni nemzetközi szankciók enyhítése volt. 2015. július 20-án a Biztonsági Tanács 2231. (2015) sz. határozatával elfogadta a JCPOA-t.

12. Az Európai Unió az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának mindegyik határozatát másodlagos jogszabályok révén végrehajtotta.

Az uniós jog

13. 2010. június 17-én az Európai Tanács annak érdekében, hogy az 1929. (2010) sz. határozatnak megfeleljen, elfogadta Iránról szóló nyilatkozatát.[8] A 4. pontja felhívta a Tanácsot, hogy fogadja el az említett határozatban foglalt intézkedéseket végrehajtó intézkedéseket, valamint az azt *kísérő intézkedéseket*, ezzel tárgyalásos úton elősegítve az Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjával kapcsolatban továbbra is élő aggályok eloszlatását. Az említett intézkedéseknek az iráni gazdaság több kulcsfontosságú ágazatára kellett irányulniuk, ideértve „az iráni *szállítási ágazat[ot]*(különösen [az IRISL-t], illetve annak leányvállalatai[t]”.[9]

7 A Biztonsági Tanács egyben felhatalmazta az összes államot, hogy a korábbi határozatai alapján tiltott tételeket lefoglalja és megsemmisítse; megtiltotta az iráni tulajdonban álló vagy szerződéses vízi jármű üzemanyaggal való ellátását; felkérte az államokat, hogy az IRISL által végzett minden olyan átruházásra vagy tevékenységre vonatkozó információt közöljenek, amelyet a határozatai megkerülése érdekében hajthattak végre; és kikötötte, hogy az államok kötelesek előírni állampolgáraiknak, hogy tanúsítsanak éberséget különösen az IRISL-lel és minden ahhoz kapcsolódó szervezettel való üzletkötés során.

8 Az Európai Tanács aznapi következtetéseihez csatolt II. melléklet (EUCO 3/10. sz. dokumentum).

9 Kiemelés tőlem.

A fellebbezők 2010. évi eredeti jegyzékbe vétele

14. A Tanács az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2007/140/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. július 26-i 2010/413/KKBP tanácsi határozat (HL 2010. L 195., 39. o.; helyesbítés: HL 2010. L 197., 19. o.) elfogadásával a fenti nyilatkozat alapján járt el és további korlátozó intézkedéseket fogadott el. A 20. cikk (1) bekezdésének b) pontja kötelezettséget írt elő azon szervezetek, akik Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjával „közvetlen kapcsolatban állnak vagy ahhoz támogatást biztosítanak", „olyan […] szervezetek, akik segítenek a jegyzékbe vett személyeknek vagy szervezeteknek abban, hogy elkerüljék [helyesen: megkerüljék] vagy megsértsék az 1737 (2006), az 1747 (2007), az 1803 (2008) és az 1929 (2010) [biztonsági tanácsi] határozatok […] rendelkezéseit, továbbá […] az IRISL […] szervezetei, illetve az ő tulajdonukban lévő, az általuk ellenőrzött vagy a nevükben eljáró szervezetek" pénzeszközeinek befagyasztására; ezek felsorolását a II. melléklet tartalmazza. A fellebbezők neve a II. mellékletben szereplő jegyzékben jelent meg.

15. Az IRISL-nek a 2010/413 határozat II. mellékletében szereplő jegyzékbe vétele az alábbi indokokkal történt: „Az IRISL részt vett katonai jellegű áru – így többek között tiltott áru – Iránból történő szállításában is. Három ilyen eset alkalmával egyértelmű jogsértésre került sor, amelyekről jelentést tettek az ENSZ Biztonsági Tanácsa Iránnal foglalkozó szankcióbizottságának. Az IRISL proliferációs kapcsolódásai olyan mértéket értek el, hogy a [Biztonsági Tanács] felkérte az államokat: végezzenek ellenőrzéseket az IRISL hajóin, amennyiben okkal feltételezhető, hogy azok az 1803. és az 1929. sz. [biztonsági tanácsi] határozatban felsorolt tiltott árut szállítanak." A többi fellebbező listára való felvételét az indokolta, hogy az IRISL tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló, illetve nevében eljáró társaságokról van szó.

16. Ugyanazon a napon, annak érdekében, hogy az említett határozatot *erga omnes* hatállyal ruházza fel, a Tanács elfogadta a 423/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének végrehajtásáról szóló, 2010. július 26-i 668/2010/EU végrehajtási rendeletet (HL 2010. L 195., 25. o.), amellyel felvette a fellebbezők nevét az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2007. április 19-i 423/2007/EK tanácsi rendelet (HL 2007. L 103., 1. o.) V. mellékletében szereplő jegyzékbe (a továbbiakban: 2010. évi jegyzékbe vétel). A fellebbezők pénzeszközeit így 2010. július 26-i hatállyal gyakorlatilag befagyasztották. A jegyzékbe vételre vonatkozóan a Tanács által megjelölt indokok lényegében megegyeztek azokkal, amelyekre a fellebbezőknek a 2010/413 határozat II. mellékletébe való felvételéhez hivatkoztak.

A Törvényszék előtti első eljárás

17. A Törvényszékhez 2010. október 8-án benyújtott keresetlevéllel a fellebbezők[10] arra irányuló keresetet nyújtottak be, hogy semmisítse meg a nevüknek a 2010/413 határozat II. mellékletébe és a 423/2007 rendelet V. mellékletébe való felvételéről szóló határozatot.

18. A Törvényszék az Islamic Republic of Iran Shipping Lines és társai kontra Tanács ügyben hozott 2013. szeptember 16-i ítéletével[11] megsemmisítette a 2010/413 tanácsi határozat II. mellékletét és az ahhoz kapcsolódó intézkedéseket a felpereseket érintő részükben, három fő okból. Először is, a Törvényszék megállapította, hogy a Tanács nem indokolta jogilag megkövetelt módon azon állítását, hogy az IRISL a számára felrótt magatartásokkal *segítséget nyújtott valamely listán szereplő személynek, szervezetnek vagy szervnek* a releváns uniós jogszabály és a Biztonsági Tanács határozataiban foglalt *rendelkezések megsértéséhez*, amint az a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szerepel. Másodszor, a Tanács nem bizonyította, hogy azzal, hogy az IRISL – három alkalommal – az 1747. (2007) sz. BT-határozat 5. pontjában foglalt tilalmat megsértve katonai árut szállított, ténylegesen *támogatást biztosított* az atomfegyverek elterjedéséhez a 2010/413

10 A keresetet hat másik felperessel együtt nyújtották be, akik a jelen eljárásban nem részes felek, és ezért a nevüket itt nem ismétlem meg.

11 T-489/10, EU:T:2013:453 (a továbbiakban: a Törvényszék 2013. évi ítélete).

határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontja és a 423/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében. Harmadszor, még ha az IRISL-en kívüli többi felperes ténylegesen az IRISL tulajdonában állt, vagy ez utóbbi ellenőrizte is őket, vagy azok a nevében jártak el, ez nem igazolta a korlátozó intézkedések elfogadását és fenntartását, mivel az IRISL-t nem minősítették jogszerűen úgy, mint amely támogatást biztosított az atomfegyverek elterjedéséhez.

19. A Törvényszék az ítéletével szembeni fellebbezési időszak lejártáig, vagyis 2013. november 26-áig fenntartotta a megsemmisített intézkedések joghatásait.

A jegyzékbe vételi kritériumok 2013. évi módosítása

20. 2010/413 határozat módosításáról szóló, 2013. október 10-i 2013/497/KKBP tanácsi határozattal (HL 2013. L 272., 46. o.) a Tanács új kritériumok hozzáadásával kiterjesztette a pénzeszközök befagyasztására vonatkozóan a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő intézkedések személyi hatályát. Az említett kritériumok úgy terjesztették ki a hatályt, hogy az alá tartozzanak „azon személyek vagy szervezetek, akik elkerülték [helyesen: megkerülték] vagy megsértették […] az 1737 (2006), az 1747 (2007), az 1803 (2008) és az 1929 (2010) [biztonsági tanácsi] határozatok vagy e határozat rendelkezéseit”, továbbá „[…] az IRISL, illetve az ő [tulajdonában] lévő vagy [általa] ellenőrzött, vagy a [nevében] eljáró szervezetek részére biztosítást vagy más alapvető szolgáltatást nyújtó személyek és szervezetek”.

21. Az említett változtatások végrehajtása érdekében a Tanács a 267/2012 rendelet módosításáról szóló, 2013. október 10-i 971/2013/EU rendelettel [12] (HL 2013. L 272., 1. o.) módosította az előbbi rendelet 23. cikke (2) bekezdésének b) és e) pontját. E módosítást követően a szóban forgó rendelkezés előírta, hogy a IX. mellékletbe fel kell venni az alábbiak szerint azonosított személyeket, szervezeteket és szerveket, pénzeszközeiket pedig be kell fagyasztani:

„b) olyan természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek, amelyek megkerülték vagy megsértették az e rendeletben, a [2010/413] tanácsi határozatban vagy a [Biztonsági Tanács] 1737 (2006), […] 1747 (2007),[…] 1803 (2008) és az […] 1929 (2010) sz. határozat[á]ban foglalt rendelkezéseket, vagy segítséget nyújtanak egy jegyzékbe vett személynek, szervezetnek vagy szervnek az említett rendelkezések megkerüléséhez vagy megsértéséhez;

[…]

e) az [IRISL] tulajdonában lévő vagy ellenőrzése alatt álló jogi személyek, szervezetek vagy szervek, vagy az IRISL nevében eljáró természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek, vagy az IRISL, illetve az IRISL tulajdonában lévő, ellenőrzése alatt álló vagy nevében eljáró szervezetek részére biztosítást vagy más alapvető szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek.”

A fellebbezők 2013. évi ismételt jegyzékbe vétele

22. 2013. október 22-i levelével a Tanács közölte az IRISL-lel, hogy úgy ítéli meg, hogy az IRISL a Biztonsági Tanács 1747. (2007) sz. határozatának 5. pontját megsértve fegyverekkel kapcsolatos anyagok Iránból való szállításában vett részt, és ezért teljesíti a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontjában és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt, azon személyekre és szervezetekre vonatkozó kritériumot, akik, illetve amelyek megkerülték vagy

12 Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2012. március 23-i 267/2012/EU tanácsi rendelet (HL 2012. L 88., 1. o.; helyesbítés: HL 2012. L 332., 31. o.; HL 2014. L 93., 85. o.) a 423/2007 rendelet helyébe lépő, az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2010. október 25-i 961/2010/EU tanácsi rendelet (HL 2010. L 281., 1. o.) helyébe lépett.

megsértették a Biztonsági Tanács egyes határozatait (a továbbiakban: a határozat megsértésének kritériumai). A Tanács ezért tájékoztatta az IRISL-t azon szándékáról, hogy újból felveszi a korlátozó intézkedésekkel érintett személyeknek és szervezeteknek a 2010/413 határozat II. mellékletében és a 267/2012 rendelet IX. mellékletében szereplő jegyzékébe (a továbbiakban: vitatott jegyzékek).

23. A Tanács 2013. október 22-i, illetve 30-i levelében közölte a 10 társaság mindegyikével, hogy különböző okokból úgy ítéli meg, hogy ők is teljesítik a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontjában és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének e) pontjában foglalt kritériumokat (a továbbiakban: az IRISL-hez kötődő kritérium). Ezért tájékoztatta e 10 társaságot azon szándékáról, hogy újból felveszi a nevüket a vitatott jegyzékekbe.

24. A 2010/413 határozat módosításáról szóló, 2013. november 26-i 2013/685/KKBP tanácsi határozat (HL 2013. L 316., 46. o.) újból felvette a fellebbezők nevét a 2010/413 határozat II. mellékletében szereplő jegyzékbe.

25. Ennek következtében a 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló, 2013. november 26-i 1203/2013/EU tanácsi végrehajtási rendelettel (HL 2013. L 316., 1. o.) a fellebbezők nevét újból felvették a 267/2012 rendelet IX. mellékletében szereplő jegyzékbe.

26. Az IRISL nevének a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételét a következő indokra alapították: „Az IRISL fegyverekkel kapcsolatos anyagok Iránból való szállításában vesz részt, megsértve a [Biztonsági Tanács] 1747. (2007) sz. határozatának 5. pontját. Az ENSZ Biztonsági Tanácsa Iránnal foglalkozó szankcióbizottságának 2009-ben három alkalommal jelentették a határozat egyértelmű megsértését.”

27. A 10 társaság nevének a vitatott jegyzékekbe való felvételét a következő indokra alapították:

– A Hafize Darya Shipping Co., a Safiran Payam Darya Shipping Co. és a Hoopad Darya Shipping Agency azzal az indokkal került a jegyzékbe, hogy az „IRISL nevében [járt] el”;

– A Khazar Sea Shipping Lines Co., az IRISL Europe és a Valfajr Shipping Line Co. azzal az indokkal került a jegyzékbe, hogy „az IRISL tulajdonában [volt]”.

– A Qeshm Marine Services & Engineering és a Marine Information Technology Development azzal az indokkal került a jegyzékbe, hogy „az IRISL ellenőrzése alatt [állt]”.

– Az Irano Misr Shipping Co. azzal az indokkal került a jegyzékbe, hogy „alapvető szolgáltatásokat [nyújtott] az IRISL-nek”

– A Rahbaran Omid Darya Ship Management Co. azzal az indokkal került a jegyzékbe, hogy „az IRISL nevében [járt] el”, emellett „annak alapvető szolgáltatásokat [nyújtott]”.

A Törvényszék előtti második eljárás

28. A Törvényszék Hivatalához 2014. január 6-án és február 7-én benyújtott keresetekkel a fellebbezők megsemmisítés iránti keresetet indítottak az említett jegyzékbe vételeket érintő jogszabályokkal szemben (T-14/14. és T-87/14. sz. egyesített ügyek). A felek részt vettek a 2016. július 12-i tárgyaláson.

29. A 2017. február 17-i ítéletével a Törvényszék mint megalapozatlant elutasította a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel megsemmisítésére irányuló kérelmeket, valamint a 2013. évi kritériumokkal szembeni jogellenességi kifogást, és a felpereseket kötelezte a költségek viselésére.[13]

A JCPOA végrehajtására irányuló intézkedések

30. Időközben, a 2231. (2015) sz. határozat végrehajtása érdekében a Tanács 2015. október 18-án egy sor intézkedést fogadott el (a továbbiakban: a JCPOA végrehajtására irányuló intézkedések), amelyek együttes hatása különösen az, hogy *felfüggesszék* a módosított 2010/413 határozat VI. mellékletében (korábban II. melléklet) meghatározott magánszemélyekre és szervezetekre vonatkozó korlátozó intézkedéseket és ennek megfelelően *eltávolítsák* a nevüket a 267/2012 rendelet IX. mellékletében meghatározott korlátozó intézkedések hatálya alatt álló személyek és szervezetek jegyzékéből.[14] A 2015/1863 határozat alkalmazása kezdetének időpontjáról szóló, 2016. január 16-i (KKBP) 2016/37 tanácsi határozat (HL 2016. L 11 I., 1. o.) értelmében ezek az intézkedések ugyanattól az időponttól kezdve léptek hatályba.

A fellebbezés

31. A 2017. április 27-én benyújtott fellebbezésükkel a fellebbezők azt kérik a Bíróságtól, hogy helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, semmisítse meg az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételt, nyilvánítsa az EUMSZ 277. cikknél fogva az ügyre alkalmazhatatlannak a 2013. évi kritériumokat, valamint kötelezze a Tanácsot a költségek megfizetésére.

32. Fellebbezésük alátámasztása érdekében a fellebbezők kilenc jogalapra hivatkoznak. Egymást követően vizsgálom azokat. Előtte foglalkozom egy előzetes kérdéssel.

A fellebbezés elfogadhatósága

A Tanács által felhozott elfogadhatatlansági kifogás

33. A Tanács lényegében azt állítja, hogy mivel a szóban forgó korlátozó intézkedéseket felfüggesztették és mivel a hatályuk alatt álló személyek jegyzékét a Tanács a JCPOA végrehajtása érdekében hatályon kívül helyezte,[15] a fellebbezőknek nem fűződik jogi érdekük a fellebbezéshez. Ebből következően a fellebbezés elfogadhatatlan.

34. Számomra ezek az érvek nem meggyőzőek.

13 A Törvényszék a 2013. évi kritériumok megsemmisítése iránti keresetet mint elfogadhatatlant szintén elutasította. A fellebbezés a megtámadott ítéletet ebben a vonatkozásban nem támadja.

14 Lásd: az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2015. október 18-i (EU) 2015/1861 tanácsi rendelet (HL 2015. L 274., 1. pont), az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012/EU rendelet végrehajtásáról szóló (EU) 2015/1862 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2015. L 274., 161. o.) melléklete II. szakaszának 105., 125., 128., 129., 142., 155., 239., 251., 264., 265. és 290. pontja, valamint az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2010/413/KKBP határozat módosításáról szóló, 2015. október 18-i (KKBP) 2015/1863 tanácsi határozat (HL 2015. L 274., 174. o.) 1. cikkének (16) bekezdése.

15 Lásd a fenti 11. és 30. pontot.

35. Nyilvánvaló, hogy a JCPOA uniós szinten kötelezettségvállalást eredményezett a „szankciók általános megszüntetésére”[16], valamint a „gazdasági és pénzügyi korlátozó intézkedések”[17] és a „nukleáris vonatkozású […] gazdasági és pénzügyi szankciók [végrehajtásának]”[18] megszüntetésére. A JCPOA végrehajtása érdekében a Tanács által elfogadott intézkedések *felfüggesztették* a 2010/413/KKBP határozat VI. mellékletében (korábban II. melléklet) meghatározott magánszemélyekre és szervezetekre vonatkozó korlátozó intézkedéseket és *eltávolították* e magánszemélyek és szervezetek nevét a 267/2012/EU rendelet IX. mellékletében meghatározott korlátozó intézkedések hatálya alatt álló személyek és szervezetek jegyzékéből.

36. Az is egyértelmű, hogy amennyiben a Tanács a jövőben valamikor úgy döntene, hogy a felfüggesztést megszünteti és a fellebbezőket ismét jegyzékbe veszi annak érdekében, hogy az említett (vagy hasonló) intézkedéseket újra bevezesse, a fenti aktusokat ennek megfelelően ismét módosítania kell. A fellebbezők nyilvánvalóan rendelkeznek majd kereshetőségi joggal az említett aktusok megtámadására, mivel a jelen ügyben is rendelkeznek és rendelkeztek.

37. A JCPOA végrehajtására irányuló intézkedések 2016. január 16-ától *ex nunc* hatállyal válnak hatályossá. Ennek megfelelően a jogrendből nem távolítják el azokat a joghatásokat, amelyeket a 2013. évi kritériumok és a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel a hatálybalépésük adott időpontja és 2016. január 15. között kiváltottak. A JCPOA végrehajtására irányuló intézkedések felfüggesztő hatásai ezért nem egyenértékűek azokkal a joghatásokkal, amelyeket az vált ki, ha jelen Bíróság vagy a Törvényszék megsemmisíti őket, vagy ha érvénytelenségük *ex tunc* hatállyal lenne megállapítva.

38. A Gul Ahmed Textile Mills kontra Tanács ügyre vonatkozó közelmúltbeli indítványomban[19] részletesen megvizsgáltam az eljáráshoz fűződő folyamatos érdek kérdését. Azzal érveltem, hogy ilyen érdek megállapításához nem lehet túlzó követelményeket támasztani, és arra a következtetésre jutottam, hogy az eljáráshoz fűződő érdek kérdése alkotmányos jelentőségű, és azt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében rögzített, hatékony bírói jogvédelemhez való jog tágabb kontextusában kell elhelyezni.[20] Ezek a következtetések a jelen ügyre is átültethetők.[21]

39. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, még ha valamely vitatott aktus a jövőre nézve nem hatályos is, a felperesnek továbbra is fennáll az érdeke, ha az említett aktus megsemmisítése alkalmas arra, hogy számára előnyt jelentsen.[22]

40. A Bank Mellat kontra Tanács ítélettel[23] ellentétben az itt szereplő pénzeszköz-befagyasztási intézkedések a fellebbezők jogi helyzetén kívül azok ténybeli helyzetét is érinthették a felfüggesztést vagy visszavonást megelőző időszak alatt. Főszabály szerint ezért a megsemmisítés a fellebbezőknek ténybeli vagy jogi előnnyel járhat.

16 A 2015/1863 határozat (9) preambulumbekezdése.

17 A 2015/1861 rendelet. (5) és (6) preambulumbekezdése.

18 A 2015/1863 határozat (14) preambulumbekezdése.

19 C-100/17 P, EU:C:2018:214, 25–49. pont.

20 HL 2010. C 83., 389. o. (a továbbiakban: Charta). Lásd az indítványom 42. és 45. pontját.

21 Az annak értékelése során alkalmazandó kritériumoknak, hogy az *eljáráshoz fűződő* érdek mint valamely keresetnek a benyújtása idején való elfogadhatóságára vonatkozó feltétel fennáll-e, nem kell eltérőnek lenniük attól a teszttől, hogy az *eljárás folytatásához* fűződő érdek fennáll-e. Ebben a vonatkozásban egyetértek Mengozzi főtanácsnok Bank Mellat kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványában, C-430/16 P, EU:C:2018:345, 28. pont, kifejtett nézeteivel.

22 Ilyen esetben a Bíróságnak a felperes eljáráshoz fűződő érdeket *in concreto* kell értékelni, figyelembe véve különösen a hivatkozott jogellenesség következményeit, valamint az állítólagosan elszenvedett kár jellegét. Lásd: 2015. december 23-i Parlament kontra Tanács ítélet, C-595/14, EU:C:2015:847, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

23 Az említett ügyben az *egyedi* pénzeszköz-befagyasztási intézkedések megsemmisítését követően a felperes a pénzügyi intézményekre *általánosan alkalmazandó* intézkedéseket támadta meg. Mengozzi főtanácsnok megjegyezte, hogy mindkét intézkedéscsoport egyidejűleg vonatkozott a felperesekre, és hogy az előbbiek (az egyedi intézkedések) helyzetükre nézve messzebb mutató hatással voltak. Ezért arra a következtetésre jutott, hogy nem fűződött érdekük a kevésbé szigorú, általános intézkedések megsemmisítéséhez, amelyek joghatása a gyakorlatban nem változtatott a helyzetükön. 2018. szeptember 6-i ítéletében (EU:C:2018:668) a Bíróság egyetértett az értékeléssel: lásd a 61. és 62. pontot.

41. A fellebbezők érdekeik igazolására két indokot terjesztettek elő. Ezek a jóhírnevük visszaállításához és a kártérítési kereset megalapozásához való érdek. Egyenként megvizsgálom mindegyiket.

42. Először is, a Bíróság elismerte, hogy valamely korlátozó intézkedéseket előíró rendelet megsemmisítését kérő felperesnek elképzelhetően legalább nem vagyoni érdeke fűződhet az eljárás megindításához, azon az alapon, hogy egy esetleges megsemmisítés enyhítheti, ha teljesen jóvá nem is teheti, a jóhírnév sérelmét.[24]

43. A Bank Mellat kontra Tanács ítélettől[25] eltérően az itt szóban forgó intézkedések jellegüket tekintve egyediek, nem ágazatiak. Mint ilyenekről joggal hihető, hogy a fellebbezőket megalázó helyzetbe hozza, mivel azt a *kapcsolatot* tükrözi, amelyet a nemzetközi közösség a szóban forgó különböző ténybeli helyzetek és Irán atomfegyverek elterjedését célzó programja között felállít. Ezenfelül a szóban forgó korlátozó intézkedések azzal, hogy a fellebbezők pénzeszközeinek egy részét befagyasztották, valószínűleg hatással voltak a fellebbezők pénzügyi likviditására is és ezáltal arra, hogy hogyan tudják teljesíteni korábbi szerződéses kötelezettségeiket.

44. Másodszor, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a felperesnek továbbra is érdeke fűződhet az őt hátrányosan érintő aktus megsemmisítésének igényléséhez, amennyiben a jogellenesség megállapítása a vitatott aktus által a felperesnek okozott kár megtérítése iránti jövőbeni kereset alapjául szolgálhat.[26]

45. Így nem tudok egyetérteni a Tanács azon érvelésével, hogy mivel a megtámadott ítélet első fokon elutasította a fellebbezők kérelmét, nem tudják bizonyítani, hogy a Tanács kellően súlyosan megsértett egy magánszemélyek számára jogokat keletkeztető uniós jogszabályt.[27]

46. Az említett ítélet nem végleges, mivel folyamatban van a fellebbezése. Amíg a fellebbezésről a jelen Bíróság határozatot nem hoz, a megtámadott ítéletből nem lehet levonni semmiféle következtetést az uniós jog súlyos megsértésére vagy annak hiányára vonatkozóan.

47. Mivel a 2013. évi kritériumok és a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel között szoros jogi kapcsolat áll fenn,[28] az iménti elemzés a jelen fellebbezésben felvetett mindkét indokra vonatkozóan érvényes. Nem látok olyan alapos okot, amely miatt az általánosan alkalmazandó jegyzékbe vételi kritériumokkal szembeni eljáráshoz fűződő érdeket másképp kellene értékelni, mint az egyedi pénzeszköz-befagyasztási intézkedések megtámadásához fűződő érdeket.

48. Következtetésem szerint a JCPOA végrehajtására irányuló intézkedések 2016. január 16-i hatálybalépése nem érinti a fellebbezők ahhoz fűződő folyamatos érdekét, hogy akár a Törvényszék előtti eljárást a megtámadott ítélet időpontjáig folytassák,[29] akár pedig ezt a fellebbezést benyújtsák.

24 Lásd analógia útján: 2013. május 28-i Abdulrahim kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70–72. pont.

25 Lásd a C-430/16. P. sz. ügyben hozott 2018. szeptember 6-i ítéletet, EU:C:2018:668, 54-59. pont.

26 Lásd: 1998. március 31-i Franciaország és társai kontra Bizottság ítélet (C-68/94 és C-30/95, EU:C:1998:148, 74. pont).

27 E tekintetben lásd: 2012. április 19-i Artegodan kontra Bizottság ítélet, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Lásd még: Mengozzi főtanácsnok Bank Mellat kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványa, C-430/16 P, EU:C:2018:345, 43. pont.

28 Lásd: 1986. június 10-i Usinor kontra Bizottság ítélet, 81/85 és 119/85, EU:C:1986:234, 13. pont.

29 Megjegyzem, hogy az említett időpontban még tartott a Törvényszék előtti eljárás. Meglepő, hogy bár a megtámadott ítélet az említett intézkedések hatálybalépését követően keletkezett, a Törvényszék nem tett említést ezekről az intézkedésekről vagy a fellebbezők jogi helyzetére gyakorolt hatásukról, és különösen az eljárás folytatásához fűződő folyamatos érdekük fennállásáról. Ez azonban önmagában nem teszi hibássá a megtámadott ítéletet a fellebbezők érdekét illetően, mivel az említett ítélet, még ha implicit módon is, de szükségszerűen abból indul ki, hogy a fellebbezők igazolták ezen érdek fennállását a teljes eljárás során.

A Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogás

49. A Bizottság azt állítja, hogy a fellebbezés elfogadhatatlan, mivel nagymértékben azokat a jogalapokat és érveket ismétli meg, amelyekre a fellebbezők a Törvényszék előtt korábban hivatkoztak. Ezért csupán a kereset ismételt vizsgálata iránti kérelemnek minősül.

50. Amint azt a Bíróság ismételten kimondta, az érintett fellebbezés vagy jogalap elfogadhatatlanságának terhe mellett a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt elemeit, valamint a fellebbezés alapjául szolgáló konkrét jogi érveket. Ennek a követelménynek nem felel meg az a fellebbezés, amely nem tartalmaz olyan érvelést, amelynek célja konkrétan a kérdéses ítéletet érintő állítólag téves jogalkalmazás azonosítása. Így a fellebbezési jogalapok puszta absztrakt felsorolása nem felel meg a Bíróság alapokmánya 58. cikkében, valamint eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjában foglalt követelményeknek. [30]

51. Úgy tűnik, hogy a fellebbezés egyes részei nem felelnek meg a fenti ítélkezési gyakorlat által megfogalmazott tesztnek. Ugyanakkor az előterjesztett érvek némelyike közelebbi vizsgálatot érdemel, mivel olyan elvi kérdéseket vetnek fel, amelyeket indokolt megvitatni. Ezért nem gondolom, hogy a fellebbezés mint olyan elfogadhatatlannak nyilvánítandó.

A fellebbezés lényege

52. A fellebbezők két fellebbezési jogalapot terjesztettek elő.

53. Az első fellebbezési jogalap arra vonatkozik, hogy a fellebbezők az EUMSZ 277. cikk alapján vitatják a 2013. évi kritériumok érvényességét.

54. E fellebbezési jogalap alátámasztása érdekében a fellebbezők öt jogalapra hivatkoznak. Ezek a Törvényszék állítólagos téves jogalkalmazására vonatkoznak, először is a 2013. évi kritériumok elfogadására vonatkozó jogalap hiányát illetően; másodszor, a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint a *ne bis in idem* elvének, valamint a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogának állítólagos megsértését illetően; harmadszor, a hatáskörrel való visszaélést illetően; negyedszer, az arányosság elvének állítólagos megsértését illetően; és ötödször, a fellebbezők alapvető jogaiba való állítólagos aránytalan beavatkozást illetően.

55. A második fellebbezési jogalap a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel jogszerűségének a fellebbezők általi közvetlen, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti megtámadására vonatkozik, amely jegyzékbe vétel révén a fellebbezők nevét felvették azon szervezetek jegyzékébe, amelyekre egyedi pénzeszköz-befagyasztási intézkedések vonatkoztak. [31]

56. E fellebbezési jogalap alátámasztása érdekében a fellebbezők négy jogalapra hivatkoznak. Ezek a Törvényszék állítólagos téves jogalkalmazására vonatkoznak, először is az annak megállapítása során vétett nyilvánvaló értékelési hibát illetően, hogy a 2013. évi jegyzékbe vételi kritériumok teljesültek; másodszor, az ismételt jegyzékbe vételi eljárás során a fellebbezők védelemhez való jogának állítólagos megsértését illetően; harmadszor, a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint a *ne bis in idem* elvének, valamint a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogának állítólagos megsértését illetően; és negyedszer, a fellebbezők védelemhez való jogának állítólagos megsértését illetően.

30 Lásd: 2017. február 16-i Brandconcern kontra EUIPO és Scooters India ítélet, C-577/14 P, EU:C:2017:122, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

31 Az IRISL és az Irano Misr Shipping Co. a kiegészítő kritériumok alapján kerültek a jegyzékbe, míg a többi fellebbezőt a korábban fennálló kritériumok alapján vették fel. Ezenfelül a Rahbaran Omid Darya Ship Management Co. szintén egy újonnan létrehozott kritérium alapján került a jegyzékbe.

57. A második fellebbezési jogalappal felvetett négy jogalap közül három átfedésben van az első fellebbezési jogalappal felvetett jogalapokkal.

58. Ugyanakkor a második fellebbezési jogalappal megtámadott aktusok jogi természetüket illetően lényegében különbözőek. Egyebek mellett a jogalapjuk és így a Tanács által az elfogadásuk során gyakorolt hatáskör jellege eltérő, valamint más azon mérlegelési mozgástér terjedelme is, amely a Tanácsot az elfogadásuk során megillette. Ennek megfelelően a bírósági felülvizsgálat terjedelme is eltér. Ezért külön vizsgálom őket.

Első fellebbezési jogalap

Az első jogalap: a 2013. évi kritériumok elfogadására vonatkozó érvényes jogalap hiánya

59. A Törvényszék a megtámadott ítélet 60–77. pontjában megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok nem önkényesek, és megfeleltek az arányosság elvének.

60. A fellebbezők azt állítják, hogy a Tanács nem rendelkezett érvényes jogalappal a 2013. évi kritériumok megállapítására. Nem magának a jogalapnak a *megválasztását* vitatják. Ehelyett azt állítják, hogy a 2013. évi kritériumok *túllépnek* azon jogalap *hatályán*, amelyen alapulnak, mivel az említett kritériumok nem voltak megfelelőek vagy arányosak az ott megjelölt azon célkitűzéshez képest, hogy Irán atomfegyverek elterjedését célzó programját beszüntessék.

61. A fellebbezők egyebek mellett azt állítják, hogy mivel a Törvényszék (ítéletének 101. pontjában) megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok nem írták elő, hogy az érintett személy vagy szervezet tevékenységei és az atomfegyverek elterjedése között kapcsolat álljon fenn, ezek a kritériumok nem tekinthetők megfelelőnek itt. Továbbá azt állítják, hogy nem indokolt vagy nem arányos az a kritérium, amely az Irán részére történő fegyverértékesítési tilalom megsértésére (az 1747. (2007) sz. határozat 5. pontja), és nem pedig az atomfegyverekkel kapcsolatos tilalmak megsértésére (az 1737. (2006). sz. határozat 7. pontja) vonatkozik. Továbbá azt állítják, hogy nem volt jogalap a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritérium bevezetésére, amely alapján a Tanács az IRISL-t jegyzékbe vette. Ebből következik, hogy a Tanács nem állíthatja azt, hogy az IRISL-hez kötődő kritérium szükséges az IRISL-lel szembeni pénzeszköz-befagyasztási intézkedések megkerülése kockázatának elhárításához.

62. A fellebbezők továbbá bírálják a Törvényszéket amiatt, hogy nem foglalkozott különböző konkrét érvekkel, amelyeket elé terjesztettek. Ezek a következők: a Tanácsnak nem volt objektív indoka arra, hogy a jegyzékbe vételi kritériumokat módosítsa, és a módosítást nem indokolta; különösen a Tanács nem bizonyította a fegyverszállítás és az atomfegyverek elterjedését célzó program közötti kapcsolatot, és ilyen kapcsolat fennállását érvényesen nem is vélelmezhette, különösen a Törvényszék 2013-as ítélete, valamint annak fényében, hogy a Biztonsági Tanács nem írt elő korlátozó intézkedéseket az IRISL-lel szemben; továbbá a Tanács a meglévő kritériumokat „átírta”, csak azért, hogy a többi fellebbezővel együtt az IRISL-t is „elkapja”.

63. Először is megjegyzem, hogy a 2013. évi kritériumokat lefektető intézkedéseket illetően a 2013/497 tanácsi határozat az EUSZ 29. cikken alapul, míg a 971/2013 tanácsi határozat az EUMSZ 215. cikken. A Szerződéseknek ezek a rendelkezései biztosítják a Tanács számára a hatáskört a – Biztonsági Tanács által konkrétan javasolt intézkedésektől eltérő, önálló korlátozó intézkedéseket tartalmazó – általánosan alkalmazandó jogi aktusok elfogadására. Az EUMSZ 215. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a Tanács „elfogadja a szükséges intézkedéseket” ahhoz, hogy különösen az EUSZ 29. cikk alapján elfogadott határozatokat végrehajtsa. Az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése felhatalmazza a Tanácsot, hogy

természetes és jogi személyekkel, csoportokkal vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitásokkal szemben korlátozó intézkedéseket állapítson meg. Ebből következik, hogy főszabály szerint a Tanács valóban rendelkezik jogalappal arra, hogy az olyan szervezetekkel szemben, mint a fellebbezők, pénzeszköz-befagyasztási intézkedést fogadjon el.

64. Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az uniós bíróságoknak a korlátozó intézkedések bírósági felülvizsgálata során a Tanács részére széleskörű mérlegelési mozgásteret kell elismerniük az olyan személyek kategóriáját meghatározó *általános kritériumok megállapítására*, akikre ilyen intézkedések vonatkozhatnak. [32]

65. Ez nem jelenti azt, hogy a Tanács önkényesen járhat el. Valamely intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmény által követni szándékozott *célra* tekintettel *nyilvánvalóan alkalmatlan* jellege hatással lehet az ilyen intézkedés jogszerűségére. [33]

66. Habár az ilyen intézkedések *megfelelőségének* értékelésére irányuló bírósági felülvizsgálat korlátozott, az uniós bíróságoknak biztosítaniuk kell, hogy főszabály szerint az összes uniós aktus alapvető jogok szempontjából való jogszerűségének teljes körű felülvizsgálatára sor kerül [34].

67. A Törvényszék az említett ítélkezési gyakorlatot helyesen alkalmazta. [35] A jelen Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata alapján az Iránnal szembeni intézkedések rendszerének célkitűzése az, hogy *nyomást gyakoroljanak* az említett államra és *arra kötelezzék, hogy felhagyjon* az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységekkel és az atomfegyverek célba juttatására szolgáló rendszerek fejlesztésével. [36] Ez a célkitűzés összhangban van az EU-Szerződésben foglalt, az Uniónak a világ többi részéhez fűződő kapcsolataira, valamint a közös kül- és biztonságpolitikára (KKBP) vonatkozó tágabb célkitűzésekkel. [37] Ezt a célkitűzést emellett a Biztonsági Tanács vonatkozó határozata célkitűzéseinek fényében kell vizsgálni, amelyek arra irányulnak, hogy a nemzetközi béke és biztonság fenntartására tekintettel „korlátozzák” Irán atomfegyverek elterjedését célzó programját, és „felfüggesszék” annak néhány elemét. [38]

68. A pénzeszközök befagyasztására vonatkozó kritériumok jogszerűségének elemzése során a történelmi kontextust is figyelembe kell venni. [39] Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedések idővel változtak. Megelőző jellegűek. A korábban elfogadott intézkedések eredménytelenségének orvoslása érdekében jogszerű lehetőség volt a hatályuk több alkalommal történő, fokozatos kiterjesztésére (és ez meg is történt). [40]

32 E tekintetben lásd: Kala Naft ítélet, 120. pont; 2015. április 21-i Anbouba kontra Tanács ítélet, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41. pont.

33 2016. március 1-jei National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 77. pont (a továbbiakban: National Iranian Oil Company ítélet).

34 E tekintetben lásd: 2014. július 16-i National Iranian Oil Company kontra Tanács ítélet, T-578/12, nem tették közzé, EU:T:2014:678, 108. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Ezt az ítéletet a National Iranian Oil Company ügyben fellebbezési eljárásban megerősítették.

35 Lásd a megtámadott ítélet 63. pontját.

36 Lásd: National Iranian Oil Company ítélet, 53. pont, kiemelés tőlem.

37 Az EUSZ 3. cikk (5) bekezdése értelmében az említett kapcsolatok során az Uniónak hozzá kell járulnia a békéhez, a biztonsághoz, továbbá a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez, így különösen az Egyesült Nemzetek Alapokmányában foglalt alapelvek tiszteletben tartásához. A KKBP feladata kell, hogy legyen, hogy erősítse a nemzetközi jog elveit (az EUSZ 21. cikk (2) bekezdésének b) pontja), és összhangban az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival és elveivel, megőrizze a békét, megelőzze a konfliktusok kialakulását, és erősítse a nemzetközi biztonságot (az EUSZ 21. cikk (2) bekezdésének c) pontja).

38 Lásd a fenti 4. és azt követő pontokat.

39 E tekintetben lásd: Kala Naft ítélet, 75. pont; 2015. december 1-jei Georgias és társai kontra Tanács és Bizottság végzés, C-545/14 P, nem tették közzé, EU:C:2015:791, 33. pont.

40 Eredetileg a kritérium az volt, hogy Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjában részt vevő, azzal közvetlen kapcsolatban álló személyeknek vagy szervezeteknek kellett lenniük (az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2007. április 19-i 423/2007/EK tanácsi rendelet [HL 2007. L 103., 1. o.] 7. cikk, (2) bekezdés). Ezt a kritériumot első alkalommal 2010-ben terjesztették ki (a 961/2010 rendelet 16. cikkének (2) bekezdése [HL 2010. L 88., 1. o.]). Ezt követően több kiterjesztésre is sor került.

69. A 2013. évi kritériumokban tömören csak annyi szerepel, hogy a személyek és szervezetek jegyzékbe vételére vonatkozó kritériumokat „ki kell igazítani”, anélkül hogy ezt különösebben megindokolnák.[41] Ugyanakkor a kontextusból egyértelműen kiderül, hogy a cél e kritériumok kiterjesztése volt, hogy a személyek és szervezetek *további kategóriáit vonják hatályuk alá*, a Szerződésekből és a Biztonsági Tanács meglévő határozataiból következő *célkitűzések elérése érdekében*. Az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy egy ilyen célkitűzés önmagában nem jogellenes.[42] Elutasítom a fellebbezők azon állítását, hogy a burkolt célkitűzés a Törvényszék 2013-as ítéletének megkerülése volt.

70. Most pedig közelebbről megvizsgálom először is a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritérium, másodszor pedig az IRISL-hez kötődő kritérium jogszerűségét.

71. Bevezetésképpen megjegyzem, hogy mindkét kritérium objektív helyzetekre vagy körülményekre vonatkozik, nem pedig arra, hogy tényleges kapcsolatot bizonyítson a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek, vagy tényleges magatartásuk, valamint a korlátozó intézkedések fő célja, különösen Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjának megakadályozása között. A Bíróság főszabály szerint elismerte az ilyen kritériumok jogszerűségét.[43]

A Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritériumok

72. Az IRISL-t azon „személyek[re] és szervezetek[re]” vonatkozó kritériumok alapján vették jegyzékbe, „akik megkerülték vagy megsértették […] az 1737 (2006), az 1747 (2007), az 1803 (2008) és az 1929 (2010) [biztonsági tanácsi] határozatok […] rendelkezéseit”.

73. Ezzel a kritériummal az azon személyekre és szervezetekre vonatkozó, meglévő kritériumot egészítették ki, „akik *segítenek* a jegyzékbe vett személyeknek vagy szervezeteknek abban, hogy megkerüljék vagy megsértsék” az említett rendelkezéseket. Ebből a szempontból nézve a kiegészítés rendkívül észszerűnek tűnik. Ha indokolt korlátozó intézkedéseket bevezetni azon személyekkel szemben, akik segítettek más személyeknek valamely jogellenes tevékenységben, még inkább indokolt ilyen intézkedéseket alkalmazni azon személyekkel szemben, akik maguk jogellenesen jártak el.

74. Habár az IRISL-t azzal az indokkal vették fel a jegyzékbe, hogy megsértette a fegyverembargóra vonatkozó tilalmat, a Biztonsági Tanács vonatkozó határozata több más tilalmat is tartalmaz, amelyek némelyike közvetlenebbül kapcsolódik az atomfegyverek elterjedését célzó program fejlesztésében való részvételhez. Egyebek mellett az 1737. (2006) sz. határozattal a Biztonsági Tanács embargót írt elő az érzékeny technológiák átruházására. Továbbá, az 1747. (2007) sz. határozattal fegyverembargót írt elő Iránnal szemben.

75. Igaz, hogy a két határozat és az atomfegyverek elterjedését célzó program mint olyan között nem állapítható meg közvetlen kapcsolat. A Törvényszék tehát helyesen állapította meg, hogy a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritérium, úgy tűnik, nem írja elő, hogy ilyen kapcsolat álljon fenn egy adott szervezet magatartása és a szóban forgó program között.[44] Ugyanakkor ez a megállapítás önmagában nem teszi az említett kritérium megválasztását alkalmatlanná vagy önkényessé.

41 Lásd a 2013/497 tanácsi határozat (2) preambulumbekezdését és a 971/2013 tanácsi rendelet (2) preambulumbekezdését.

42 Analógia útján lásd: National Iranian Oil Company ítélet, 80. pont.

43 Lásd: 2012. március 13-i Tay Za kontra Tanács ítélet (C-376/10 P, EU:C:2012:138, 55. pont) (az érintett harmadik országok vezetőivel kapcsolatban álló bizonyos vállalkozásokért felelős magánszemélyek); 2016. szeptember 22-i NIOC és társai kontra Tanács ítélet (C-595/15 P, nem tették közzé, EU:C:2016:721, 89. és 90. pont) (korlátozó intézkedések hatálya alatt álló személy „tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll”); 2017. március 28-i Rosneft ítélet (C-72/15, EU:C:2017:236, 82. és azt követő pontok) (egy adott ágazatban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek).

44 Lásd: 2012. március 13-i Melli Bank kontra Tanács ítélet, C-380/09 P, EU:C:2012:137 (a továbbiakban: Melli Bank ítélet), 40. és 41. pont.

76. A Törvényszék helyesen állapította meg, hogy az 1947. (2007) sz. határozat célja az volt, hogy biztosítsa, hogy az iráni nukleáris program kizárólag békés célokat szolgál, és korlátozza az iráni nukleáris és rakétaprogramokat támogató érzékeny technológiák fejlesztését.[45] Tekintettel az Iránnal szemben elfogadott korlátozó intézkedések megelőző jellegére,[46] a Tanács jogszerűen vélhette úgy, hogy a fegyverkereskedelemből származó bevételek közvetlenül vagy közvetve olyan különböző jellegű erőforrásokat vagy infrastruktúrákat biztosítanak Iránnak, amelyek segítségével folytatni fogja ezt a programját.[47] Tudva azt, hogy a gazdasági erőforrások visszaélésszerűen felhasználhatók az atomfegyverek Iránban való elterjedésének támogatására,[48] a Tanács azt is jogszerűen gondolhatta, hogy a fegyverembargó megsértése alkalmas volt arra, hogy ezt a programot támogassa vagy ösztönözze.

77. Igaz, hogy a 1747. (2007) sz. határozat nem kötelezi az államokat arra, hogy befagyasszák a fegyverembargót megsértő személyek vagy szervezetek pénzeszközeit, de felszólítja őket arra, hogy tanúsítsanak e tekintetben éberséget. Ugyanakkor az említett ajánlásból nem lehet arra következtetni, hogy nem szükséges az említett szervezetek pénzeszközeinek befagyasztása,[49] arra pedig még kevésbé, hogy egy ilyen befagyasztási intézkedés nyilvánvalóan alkalmatlan lenne az ilyen embargó tényleges érvényesülésének biztosítása szempontjából.

78. Így tehát nem volt észszerűtlen vagy túlzó a Tanács részéről egy olyan pénzeszköz-befagyasztási kritérium megfogalmazása, amely potenciális kapcsolatot feltételez a fegyverembargó és az atomfegyverek elterjedését célzó program között, függetlenül attól, hogy az ilyen kritérium hatálya alá tartozó szervezet egyedi magatartásában nem szükségszerűen jelenik meg az ilyen programmal való tényleges közvetlen vagy közvetett kapcsolat.[50] Egy ilyen politikai választás nem tűnik eleve nyilvánvalóan alkalmatlannak vagy önkényesnek a Biztonsági Tanács releváns határozatainak, valamint a nemzetközi béke és biztonság megőrzésének elsődleges fontossága fényében.

79. Végezetül e kritérium hatálya nem korlátozódik a fegyverembargó megsértésére, hanem annak biztosítására irányul, hogy a Biztonsági Tanács releváns határozatainak valamennyi rendelkezését betartsák. A fellebbezők állításaival ellentétben egy így megfogalmazott kritérium összhangban van az Iránnal szembeni korlátozó intézkedések rendszerének célkitűzéseivel. Ezzel szemben egy olyan kritérium, amely csupán az atomfegyverek elterjedéséhez közvetlenül kapcsolódó tilalmak megsértésére korlátozódik, azonban figyelmen kívül hagyja a Biztonsági Tanács releváns rendelkezései által előírt többi tilalmat, véleményem szerint kevésbé lett volna megfelelő ezen általános célkitűzések támogatására.

80. Ezért következtetésem szerint az első fellebbezési jogalap első részét, amely a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritériumokra vonatkozik, mint megalapozatlant el kell utasítani.

45 Lásd a megtámadott ítélet 67. pontját.

46 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet, C-72/11, EU:C:2011:874, 44. pont.

47 Lásd: Kala Naft ítélet, 83. pont; National Iranian Oil Company ítélet, 80. pont.

48 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet, C-72/11, EU:C:2011:874, 47. pont.

49 Analógia útján lásd: Melli Bank ítélet, 57. pont.

50 Analógia útján lásd: National Iranian Oil Company ítélet, 86. pont. Lásd még: 2015. december 1-jei Georgias és társai kontra Tanács és Bizottság végzés, C-545/14 P, nem tették közzé, EU:C:2015:791, 34. pont; 2017. április 4-i Sharif University of Technology kontra Tanács ítélet, C-385/16 P, nem tették közzé, EU:C:2017:258, 59–61. pont.

Az IRISL-hez kötődő kritérium

81. A 10 társaságot azon kritérium alapján vették jegyzékbe, amely lényegében azokra a személyekre és szervezetekre irányul, akik i. az IRISL tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, ii. az IRISL nevében járnak el, vagy iii. az IRISL-nek alapvető szolgáltatásokat nyújtanak. [51]

82. A Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritériumhoz hasonlóan az IRISL-hez kötődő kritérium sem feltételezi, hogy azon szervezetek egyedi magatartása, akiket jegyzékbe kell venni, valamint az atomfegyverek elterjedését célzó program között kapcsolat álljon fenn. Tulajdonképpen annak, hogy valamely szervezet az IRSL tulajdonában vagy ellenőrzése alatt áll, semmi köze nincs az érintett szervezetek egyedi magatartásához. Ez egy olyan objektív tény, amely az ellenőrzési körükön kívül áll.

83. Ugyanakkor önmagában ettől nem válik a kritérium jogellenessé. Az ítélkezési gyakorlat alapján egyértelmű, hogy amikor a *korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó valamely személy vagy szervezet* pénzeszközeit befagyasztják, nem elhanyagolható mértékű veszély áll fenn arra, hogy a személy vagy szervezet nyomást gyakorolhat a tulajdonában álló vagy általa ellenőrzött, illetve hozzá tartozó szervezetekre a rá vonatkozó intézkedések hatásának *megkerülése* érdekében. Következésképpen, e jogalanyok pénzeszközeinek befagyasztása szükséges és megfelelő a meghozott intézkedések hatékonyságának biztosítása és annak garantálása érdekében, hogy ezeket az intézkedéseket ne kerüljék meg. [52]

84. Az említett ítélkezési gyakorlat azzal a veszéllyel foglalkozott, hogy az atomfegyverek elterjedését célzó program támogatásában *részt vevő személyekkel* szemben elfogadott pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket megkerülik. Véleményem szerint, ellentétben a fellebbezők állításaival, egy ilyen veszély nyilvánvalóan fennáll más kritériumokkal összefüggésben is, ideértve azokat, amelyeknek nem feltétele, hogy a jegyzékbe vett személy egyedi magatartása és az atomfegyverek elterjedését célzó program között bármiféle kapcsolat álljon fenn, mint jelen esetben. Ugyanakkor az említett ítélkezési gyakorlat *kizárólag* akkor alkalmazandó, ha a szóban forgó korlátozó intézkedések olyan személyek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló, vagy hozzájuk más módon kapcsolódó személyekre vagy szervezetekre vonatkoznak, akik *már az említett intézkedések hatálya alatt állnak*. [53]

85. A 2013. évi kritériumok elfogadásának idején maga az IRISL a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések *hatálya alatt állt*. [54] Ebből következik, hogy főszabály szerint a szóban forgó kritérium potenciálisan igazolható azzal, hogy meg kell akadályozni az említett intézkedések megkerülését.

51 Lásd a fenti 20–27. pontot. Megjegyzem, hogy míg a 971/2013 tanácsi rendeletben szereplő releváns kritérium megfogalmazása világos és egyértelmű, a 2013/497 tanácsi határozat (amely a korábbi intézkedés végrehajtására irányul) megfogalmazása *nem az*. Ez utóbbi ismételten használja az „őket” és a „övék” névmásokat, amelyek viszonyítási pontját, és így a kritérium hatályát is, többféleképpen lehetett értelmezni. Ezt az érvet nem bontom tovább, mivel egyik fellebbezési jogalap sem veti fel ezt a kérdést.

52 E tekintetben lásd: 2013. február 20-i Melli Bank kontra Tanács ítélet, T-492/10, EU:T:2013:80, 55. pont; ezt az ítéletet a Melli Bank ügyre vonatkozó fellebbezési eljárásban hatályában fenntartották.

53 Lásd: Melli Bank ítélet, 39., valamint 75–79. pont; 2013. február 20-i Melli Bank kontra Tanács ítélet, T-492/10, EU:T:2013:80, 55. és 56. pont.

54 Lásd a fenti 14–19. pontot. Habár a Törvényszék megállapította, hogy az IRISL 2010. évi jegyzékbe vétele jogellenes volt, e jegyzékbe vételt 2013. november 26-ig hatályában fenntartotta (lásd: a Törvényszék 2013-as ítélete, 82. pont). Ebből következik, hogy a 2013. évi kritériumok elfogadásának időpontjában az IRISL tulajdonában álló pénzeszközök befagyasztása helyénvaló volt, ezért a Tanács igazolni tudta a megkerülés megakadályozására irányuló célkitűzést, még akkor is, ha csak alig több mint egy hónap volt hátra.

86. Ugyanakkor a 2013. évi kritériumokat megállapító aktusok nem tartalmaznak az IRISL-hez kötődő kritérium igazolásával kapcsolatban semmiféle indokolást. Nem található indokolás a 2010/413/KKBP tanácsi határozatban sem, amellyel a Tanács az IRISL-hez kötődő kritériumot eredeti (szűkebb) formájában első alkalommal meghatározta.[55] Ezért legfeljebb puszta *vélelem* állhat fenn arra nézve, hogy a Tanács a kritériumot a magát az IRISL-t célzó korábbi intézkedései megkerülés megakadályozásának szükségességére hivatkozással igazolhatta.

87. Az EUMSZ 296. cikk második bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy az uniós jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk. Egy ilyen indokolásnak világosan és egyértelműen kell megjelenítenie az aktust kibocsátó uniós intézmény érvelését oly módon, hogy a Bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét.[56] Az állandó ítélkezési gyakorlattal összhangban azt, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk követelményeinek, nem pusztán a *szövegére* figyelemmel kell megítélni, hanem az *összefüggéseire* tekintettel is.[57]

88. Amint az imént utaltam rá, a *szöveg* nem tartalmaz az IRISL-hez kötődő kritériumot igazoló indokolást. A 2013. évi kritériumok *összefüggéseit* a jelen indítványban korábban már bemutattam.[58]

89. A 2013. évi kritériumok meghatározásakor a Tanácsnak tudnia kellett a következőkről. Először is, a Biztonsági Tanács által előírt korlátozó intézkedések nem vonatkoztak az IRISL-re vagy a 10 társaság bármelyikére. Másodszor, bár a Tanács korábban három olyan esetre hivatkozott, amikor az IRISL megsértette a Biztonsági Tanács 1747. (2007) sz. határozatát, a Tanács nem szolgált elegendő bizonyítékkal arra, hogy az IRISL segítséget nyújtott volna az atomfegyverek elterjedését célzó programhoz.[59] Harmadszor a Tanács nem terjesztett elő olyan bizonyítékot, mely alátámasztotta volna, hogy az IRISL valóban az iráni államhoz tartozott, vagyis hogy olyan szervezet, amely részt vett a kormányzati hatáskörök gyakorlásában vagy kormányzati irányítás alatt közszolgáltatást végzett.[60] Ebből következik, hogy a Tanács az IRISL-hez kötődő kritérium igazolása érdekében nem hivatkozhatott az IRISL és az iráni állam, vagy annak atomfegyverek elterjedését célzó programja közötti bármiféle kapcsolat *vélelmezett fennállására*, különösen azért, mert a vonatkozó jogszabályban erre irányuló rendelkezés nem szerepelt.[61]

90. A Tanácsnak lehetősége lett volna arra, hogy a 2013. évi kritériumok meghatározásakor kifejezetten figyelembe vegye azt, hogy az IRISL az Iránban működő legnagyobb hajózási társaság volt,[62] és hogy az Európai Tanács felszólította a Tanácsot, hogy hozzon korlátozó intézkedéseket egyebek mellett az „iráni szállítási ágazat[tal], különösen [az IRISL-lel], illetve annak leányvállalatai[val]” szemben.[63] Mindemellett a Tanács releváns aktusaiban nem található utalás az IRISL-hez kötődő kritérium meghatározásának igazolásához ténylegesen hivatkozott indokokra. Ez az EUMSZ 296. cikkben

55 Igaz, hogy a határozat (7) preambulumbekezdése jogalapot nyújt a határozat 20. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott jegyzékbe vételi kritériumhoz, lehetővé téve a Tanács számára a Biztonsági Tanács által az 1929. (2010) sz. határozat III. mellékletében *megnevezett, az IRISL-hez kapcsolódó szervezetek* pénzeszközeinek befagyasztását. Azonban egyik fellebbező neve sem szerepel abban a mellékletben (lásd a fenti 9. és 10. pontot). Ez a preambulumbekezdés nyilvánvalóan nem szolgálhat alapul az említett határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontjához, amely a *többi szervezetre* (a fellebbezőket is beleértve) vonatkozó korlátozó intézkedések külön, uniós kiegészítő rendszerét állapítja meg.

56 Lásd többek között: 2015. június 18-i Észtország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-508/13, EU:C:2015:403, 60. pont; 2016. március 3-i Spanyolország kontra Bizottság ítélet, C-26/15 P, EU:C:2016:132, 30. és 31. pont.

57 Lásd e tekintetben: 1990. február 14-i Delacre és társai kontra Bizottság ítélet, C-350/88, EU:C:1990:71, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2012. november 15-i Tanács kontra Bamba ítélet, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

58 Lásd a fenti 4–19. pontot.

59 Lásd: a Törvényszék 2013-as ítélete, 67. pont.

60 2013. január 29-i Bank Mellat kontra Tanács ítélet, T-496/10, EU:T:2013:39, 42. pont. Elemzésében a Törvényszék figyelembe vette az Emberi Jogok Európai Bíróságának Islamic Republic of Iran Shipping Lines kontra Törökország ítéletét, ECLI:CE:ECHR:2007:1213JUD004099898, 79. és 80. pont.

61 Lásd: 2014. június 4-i Sedghi és Azizi kontra Tanács ítélet, T-66/12, nem tették közzé, EU:T:2014:347, 69. pont.

62 Lásd: a Törvényszék 2013-as ítélete, 21. pont.

63 Lásd a fenti 13. pontot.

meghatározott indokolási kötelezettség egyértelmű megsértése. Emiatt a jelen Bíróság nem tudja gyakorolni bírósági felülvizsgálati jogkörét, és megvizsgálni, hogy a szóban forgó kritérium megfelelő és az általa kitűzött célok fényében arányos-e. A Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy ezt nem állapította meg.

91. Következésképpen az első fellebbezési jogalap első részének helyt kell adni, és a megtámadott ítéletet ebben a részében hatályon kívül kell helyezni. Ennek megfelelően az IRISL-hez kötődő kritérium érvénytelen. Mivel a 10 társaság 2013. évi jegyzékbe vétele pontosan ezen a kritériumon alapult, a jegyzékbe vételt is meg kell semmisíteni.

Második jogalap: a jegyzékbe vételi kritériumok elfogadása állítólagosan sértette a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint a **ne bis in idem** *elvét, valamint a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogát*

92. A Törvényszék a megtámadott ítélet 79–90. pontjában megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok megfelelnek a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint a *ne bis in idem* elvének, valamint tiszteletben tartják a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogát.

Első rész – a jogerő elve

93. A fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék nem ismerte fel, hogy a Tanács a 2013. évi kritériumok elfogadásával megkerülte a Törvényszék 2013-as ítéletét. A Törvényszék ezzel állítólag megsértette a jogerő elvét.

94. A jogerő (*res iudicata*, magyarul „ítélt dolog”) elve különböző nemzeti jogi kontextusokban különbözőképpen értelmezhető. Azonban egyértelmű, hogy uniós jogi összefüggésben valamely ítélet jogereje azzal a következménnyel jár, hogy valamely kereset elfogadhatóságának akadályát képezi, amennyiben a szóban forgó ítélet alapjául szolgáló jogvita ugyanazon felek között volt folyamatban, a keresetnek ugyanaz volt a tárgya, és ugyanazon a jogcímen alapult.[64] A jogerő csak azon tény- és jogkérdésekhez kapcsolódik, amelyeket a szóban forgó bírósági határozat *ténylegesen* vagy *szükségszerűen* eldöntött.[65]

95. Ugyanakkor úgy tűnik, a fellebbezők érve felveti azt a tágabb kérdést, hogy a Tanács tiszteletben tartotta-e mérlegelési mozgásterének korlátait az említett ítélet végrehajtásakor.

96. Az uniós jogalkotó helyzetét egy korábbi ítélet csak nagyon ritkán és nagyon egyedi esetekben érinti. Itt nyilvánvalóan nem erről van szó.

97. Milyen mértékben érintette a Törvényszék 2013-as ítélete a Tanács azon képességét, hogy az EUSZ 29. cikk és az EUMSZ 215. cikk alapján eljárjon?

98. Az EUMSZ 266. cikk értelmében a megsemmisített jogi aktust kibocsátó intézmény köteles megtenni a jogi aktust semmisnek nyilvánító ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Egy ilyen ítélet végrehajtásakor az érintett intézmény széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik ezen intézkedések megválasztása tekintetében, azzal a feltétellel, hogy utóbbiaknak meg kell felelniük a szóban forgó ítélet *rendelkező* részének, valamint az annak szükséges alátámasztását képező *indokolásnak*, mivel ezek nélkül nem lehet megállapítani a rendelkező részben foglaltak pontos értelmét.[66]

64 2010. június 25-i Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítélet, T-66/01, EU:T:2010:255, 196–198. pont.

65 1996. november 28-i Lenz kontra Bizottság végzés, C-277/95 P, EU:C:1996:456, 50. pont.

66 2018. március 15-i Deichmann ítélet, C-256/16, EU:C:2018:187, 87. pont, kiemelés tőlem.

99. Már máshol megállapítottam, hogy habár valamely jogellenes aktus megsemmisítése gyakran arra készteti az érintett intézményt, hogy egy új aktust fogadjon el, nem ez az egyetlen módja annak, hogy az ítéletnek megfeleljen.[67] Különösen akkor, ha a megsemmisítés elegendő ahhoz, hogy a Bíróság által megállapított jogellenességet megszüntesse, előfordulhat, hogy az érintett intézménynek nem kell további lépéseket tennie. A jelen esetben egyértelműen ez történt.

100. A 2013. évi kritériumok célja, köznapi értelmezéssel, az volt, hogy az általánosan alkalmazandó kritériumokat kiigazítsa, hogy a jövőre nézve, *ex nunc* hatállyal egyedi intézkedéseket tudjon elfogadni.[68] A fellebbezők ezért tévesen állítják, hogy a 2013. évi kritériumok és a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel célja vagy eredménye az volt, hogy nevüket visszaható (*ex tunc*) hatállyal a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések hatálya alatt álló szervezetek jegyzékébe vegyék.

101. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az az intézmény, amelynek aktusát megsemmisítették, köteles lehet *kerülni azonos jogi aktus elfogadását*.[69] Köteles elkerülni azt, hogy a megsemmisített aktus felváltását szolgáló aktusok *ugyanazokat a hibákat* tartalmazzák, mint amelyeket az eredeti aktust megsemmisítő ítélet meghatározott.[70] Köteles továbbá biztosítani, hogy a korábbi intézkedést megsemmisítő ítéletet követően elfogadott új jogszabály ne tartalmazzon *ugyanolyan hatású rendelkezést*, mint amely rendelkezések jogellenességét megállapították.[71]

102. Milyen tekintetben volt a Törvényszék 2013-as ítélete végleges? Más szóval: mi volt annak a „dolognak” a hatálya, amelyet a Törvényszék tulajdonképpen „megítélt”?

103. A szóban forgó ítéletben a Törvényszék különösen megállapította, hogy a Tanács *nem bizonyította jogilag megkövetelt módon*, hogy azzal, hogy az IRISL – három alkalommal – a Biztonsági Tanács 1747. (2007) sz. határozatának 5. pontjában foglalt tilalmat megsértve katonai árut szállított, ténylegesen *támogatást biztosított* az atomfegyverek elterjedéséhez a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontja és a 423/2007 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében. Ennek megfelelően megsemmisítette a 2010/413/KKBP tanácsi határozatot azon részében, amennyiben az IRISL-t a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések hatálya alá tartozó személyeket tartalmazó jegyzékbe vette.[72]

104. Az említett ügyben szóban forgó pénzeszköz-befagyasztási intézkedések megsemmisítését eredményező téves jogalkalmazás tehát a Tanács által elkövetett eljárásjogi hiba volt (mivel „nem bizonyította jogilag megkövetelt módon”), nem pedig anyagi jogi hiba. A megtámadott ítélet – véleményem szerint helyesen – kimondja, hogy a Törvényszék 2013-as ítélete „nem határozott a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdése b) pontjának és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának a jelen ügy tényállására alkalmazandó változatában szereplő kritériumok érvényességéről”.[73]

67 Lásd: a Bizottság kontra McBride és társai ügyre vonatkozó indítványom, C-361/14 P, EU:C:2016:25, 70. pont.

68 Ezt az érvet az alábbi 117–128. pontban a második fellebbezési jogalap vonatkozásában részletesebben is megvizsgálom.

69 2013. június 6-i Ayadi kontra Bizottság ítélet, C-183/12 P, nem tették közzé, EU:C:2013:369, 18. pont.

70 1999. szeptember 14-i Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítélet, C-310/97 P, EU:C:1999:407, 50. és 56. pont.

71 1988. április 26-i Asteris és társai kontra Bizottság ítélet, 97/86, 99/86, 193/86 és 215/86, EU:C:1988:199, 29. pont. A korábbi bírósági határozat e pontban megjelölt következményei a jogállamiság tágabb elvének konkrét kifejeződései, nem pedig magának a jogerő elvének a joghatásai.

72 Lásd a fenti 18. pontot.

73 Lásd a megtámadott ítélet 80. pontját. *Ha* a Törvényszék érvénytelenítette volna a kritériumokat, akkor természetesen jogellenes lett volna a Tanács részéről, ha hatályban tartotta volna azokat, és még inkább, ha azok alapján valamely szervezetet ismételten jegyzékbe vett volna.

105. Ezt annak ellenére így gondolom, hogy a Törvényszék 2013-as ítélete azért semmisítette meg a 10 társasággal szemben előírt pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket, „mivel az IRISL-t nem minősítették jogszerűen úgy, mint amely támogatást biztosított az atomfegyverek elterjedéséhez”, bár az „IRISL-en kívüli többi felperes ténylegesen ez utóbbi tulajdonában áll[t], vagy ez utóbbi [ellenőrizte] őket, vagy azok a nevében [jártak] el”,[74] és ezért főszabály szerint az említett kritérium hatálya alá tartoztak.

106. Ebből következik, hogy sem a jogerő elvével, sem pedig az EUMSZ 266. cikkel nem ellentétes, hogy a Tanács hatályban tartotta a meglévő kritériumokat. Mivel a Tanács bizonyos mértékű mozgástérrel rendelkezik az Unió külpolitikájának meghatározásakor, ezek az elvek még kevésbé akadályozzák meg, hogy az említett kritériumokat kiigazítsa, a Törvényszék szavaival élve, annak érdekében, hogy hatékonyabban törekedjen azon célkitűzés elérésére, hogy nyomást gyakoroljon Iránra az atomfegyverek elterjedését célzó programjának beszüntetése végett.[75]

Második rész – a ne bis in idem *elve*

107. A Charta 50. cikke értelmében „[s]enki sem vonható büntetőeljárás alá és nem büntethető olyan bűncselekményért, amely miatt az Unióban a törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték”. Ezért a *ne bis in idem* elve tiltja az e cikk értelmében *büntető jellegű* eljárások és szankciók halmozását ugyanazon cselekmények miatt ugyanazon személlyel szemben.[76] Annak értékelését illetően, hogy az eljárások és szankciók büntető jellegűek-e, három kritériumnak van jelentősége: i. a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése; ii. a jogsértés jellege; iii. az érintett személlyel szemben kiszabható szankció természete és súlya.[77]

108. Nem látom, hogy ezzel az elvvel miért lenne ellentétes, hogy a Tanács a fellebbezők némelyikére első alkalommal alkalmazza a módosított kritériumokat,[78] vagy ha másokra ugyanazon általános kritériumokat második alkalommal alkalmazza.

109. Egyértelműen kitűnik mind az 1737. (2006) sz. határozatból (különösen annak 2. és 12. pontjából), mind a 2010/413/KKBP tanácsi határozatból (különösen annak (9) preambulumbekezdéséből), hogy az Iránnal szemben elfogadott korlátozó intézkedések *megelőző jellegűnek* szánták, abban az értelemben, hogy az atomfegyverek elterjedése veszélyének megakadályozására törekszenek ebben az államban.[79]

110. Ebből következik, hogy a szóban forgó korlátozó intézkedéseknek nem az a céljuk, hogy az érintett személyek által tanúsított valamely meg nem engedett magatartást *szankcionáljanak*.[80] Mivel a 2013. évi kritériumok által előírt korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek és szervezetek pénzeszközeit nem bűncselekményből származó jövedelemként kobozták el, hanem megelőző intézkedésként befagyasztották, ezek a korlátozó intézkedések nem minősülnek büntetőjogi szankcióknak. Ugyanígy nem utalnak valamilyen büntetőjogi jellegű vádra sem.[81]

74 Lásd: a Törvényszék 2013-as ítélete, 77. pont.

75 Lásd a megtámadott ítélet 82. pontját. Azt a kérdést, hogy az említett elvekkel ellentétes volt-e, hogy a Tanács ismét jegyzékbe vegye a fellebbezőket *ugyanazon kritériumok* és *ugyanazon tényállás* alapján, mint amelyek a 2010. évi jegyzékbe vétel alapját képezték, a második fellebbezési jogalap harmadik jogalapjánál fogom megvizsgálni (lásd a 195. és azt követő pontokat).

76 E tekintetben lásd: 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 34. pont.

77 E tekintetben lásd: 2012. június 5-i Bonda ítélet, C-489/10, EU:C:2012:319, 37. pont.

78 2013-ban az IRISL-t a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó új kritérium alapján vették jegyzékbe; az Irano Misr Shipping Co.-t és a Rahbaran Omid Darya Ship Management Co.-t az IRISL-nek nyújtott alapvető szolgáltatásokkal kapcsolatos új kritérium alapján vették jegyzékbe. Az utóbbi esetében az új kritériumra az IRISL nevében való eljárásra vonatkozó „régi” kritériummal párhuzamosan hivatkoztak. A többi fellebbezőt 2010-ben és 2013-ban lényegében azonos kritériumok alapján vették jegyzékbe.

79 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet, C-72/11, EU:C:2011:874, 44. pont.

80 A Bíróság megjegyezte egyebek mellett, hogy Irán atomfegyverek elterjedését célzó programjával kapcsolatban a pénzeszközök befagyasztását előíró aktusok különféle rendelkezéseit általánosan fogalmazták meg, anélkül hogy a pénzeszközök befagyasztásával kapcsolatos *döntést megelőzően tanúsított magatartásra* hivatkoztak volna (e tekintetben lásd: Kala Naft ítélet, 85. pont).

81 2009. október 14-i Bank Melli Iran kontra Tanács ítélet, T-390/08, EU:T:2009:401, 111. pont.

111. A Tanács azon határozata, amellyel valamely személlyel vagy szervezettel szemben pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket ír elő, nem tekintendő olyan megállapításnak, amely szerint ténylegesen bűncselekmény elkövetésére került sor, hanem elfogadására egy olyan közigazgatási eljárás keretében és céljára került sor, amelynek *elővigyázatossági szerepe* van, vagyis annak megelőzésére irányul, hogy az érintett személyek és szervezetek a nemzetközi jog fényében jogellenesnek tekintett bizonyos cselekményeket kövessenek el. Ezen eljárás egyetlen célja, hogy a Tanács hatékonyan tudjon nyomást gyakorolni Iránra, annak érdekében, hogy az atomfegyverek elterjedését célzó programját megakadályozza vagy lelassítsa. [82]

112. Ezek az intézkedések ezért nem utalnak büntetőjogi vonatkozásra. Ennek megfelelően a fenti 107. pontban említett három feltétel egyike sem teljesül. Ebből következik, hogy a *ne bis in idem* elve nem alkalmazandó a Tanács által az EUSZ 29. cikk és az EUMSZ 215. cikk által ráruházott hatáskör alapján elfogadott korlátozó intézkedések, például a jelen ügyben szóban forgó 2013. évi kritériumok összefüggésében.

113. Ezért különösen a Törvényszéknek a fellebbezőkkel szemben korábban előírt pénzeszköz-befagyasztási intézkedések megsemmisítéséről szóló, 2013-as ítélete nem tekinthető „végleges felmentő ítéletnek” a Charta 50. cikke szempontjából, és a fellebbezők érvei nem állják meg a helyüket.

Harmadik rész – a jogbiztonság elve és a bizalomvédelem elve

114. A fellebbezők lényegében azt állítják, hogy mivel a Törvényszék 2013-as ítélete megsemmisítette a korábbi jegyzékbe vételüket, a jogbiztonság elve és a bizalomvédelem elve alapján a Tanács ebben a vonatkozásban nem hozhatott további intézkedést.

115. A Törvényszék helyesen emlékeztetett arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogbiztonság elve megköveteli, hogy az uniós jogszabályok a jogalanyok számára egyértelműek, alkalmazásuk szempontjából pedig kiszámíthatók legyenek. [83]

116. A fellebbezők nem mutattak rá a 2013. évi kritériumok egyik olyan vonatkozására sem, amely ne lett volna pontos vagy egyértelmű. Nem jelölték meg a Törvényszék 2013-as ítéletének egyik olyan rendelkezését sem, amely olyan jogos elvárást teremtett volna, hogy a Tanács jogszerű kritériumok és eljárás, valamint megfelelő bizonyítékok alapján nem hozhat olyan további intézkedést, amely ismételt jegyzékbe vételüket eredményezheti. Ennélfogva ezt az érvet mint nyilvánvalóan megalapozatlant el kell utasítani.

117. A fellebbezők tovább azt állítják, hogy nem volt jogszerű a Tanács részéről, hogy olyan kritériumokat tartott hatályban, amelyek múltbeli magatartásra vagy az elfogadás idejét megelőző, vagy abban az időben akár a Tanács részére is ismeretlen tényállásra vagy körülményekre utalnak. Nem határozzák meg közelebbről azt a jogelvet vagy a Szerződés azon rendelkezését, amelyre ebben a vonatkozásban hivatkoznak, azonban úgy vélik, hogy a Tanács ezeket a kritériumokat „visszamenőleges” hatállyal ruházta fel.

118. Először is, a korlátozó intézkedések megelőző jellegűek. A Tanács széles körű mérlegelési jogkörén belül, uniós jogalkotóként eljárva meghatározhat különféle korlátozó intézkedések alkalmazására vonatkozó kritériumokat. Ezek természete és tartalma az elérni kívánt célkitűzés függvénye.

82 2009. október 14-i Bank Melli Iran kontra Tanács ítélet, T-390/08, EU:T:2009:401, 68. pont; idézi: Bot főtanácsnok Tanács kontra Manufacturing Support & Procurement Kala Naft ügyre vonatkozó indítványában, C-348/12 P, EU:C:2013:470, 106. pont.

83 Lásd a megtámadott ítélet 192. pontját, ahol a Törvényszék a 2010. október 14-i Nuova Agricast és Cofra kontra Bizottság ítélet (C-67/09 P, EU:C:2010:607) 77. pontjára hivatkozik.

119. Az iráni atomfegyverek elterjedését célzó programmal kapcsolatos kockázatok megakadályozására irányuló intézkedések jellegéből következik, hogy ezek az említett államban fennálló helyzetre adott, bizonyos általános vagy sajátos ismereteken alapuló *válaszlépések*. Így például, ha a Tanács úgy véli, hogy a Biztonsági Tanács határozatai rendelkezéseinek megsértése előnnyel jár az említett program számára vagy a jövőben valószínűleg így lesz, jogszerűen határozhat meg az ilyen jogsértésre vonatkozó kritériumot. A nemzetközi terrorizmus kockázatának megakadályozására irányuló korlátozó intézkedések hasonlóképpen ugyanezt a jelenséget illusztrálják.[84] Ezek – jellegüknél fogva – olyan nemzeti döntéseken alapulnak, amelyek az ilyen kockázatot jelentő személyek vagy csoportok múltbeli magatartására vonatkoznak.[85]

120. Másodszor, ebből szükségszerűen következik, hogy ezek a kritériumok jellegüket tekintve *jövőre vonatkozóak*. Céljuk, hogy adott esetben egy jövőbeli magatartásra vagy jövőbeli helyzetre irányuljanak.

121. A Tanács ezért dönthet úgy, hogy olyan kritériumokat határoz meg, amelyek általánosan utalnak az említett kritériumok elfogadása előtti kategóriákra vagy tényállásokra. Valamely egyedi jegyzékbe vételre vonatkozó tényállásról azonban csak később szerez tudomást. Nyilvánvaló, hogy a kritériumok meghatározása során a Tanács vissza kíván utalni azokra a tényállásokra vagy körülményekre, amelyek az említett kritériumok elfogadását kiváltották, azon bizonyított kockázat alapján, amelyet akkoriban jelentettek.

122. A fellebbezők érvelése ahhoz a paradox következtetéshez vezet, hogy a Tanácsnak feltétel nélküli mentességet kellene adnia azoknak a személyeknek és szervezeteknek, akikről az uniós jogalkotó által elérni kívánt célkitűzések fényében *úgy tudták, hogy ismert kockázatot jelentenek* vagy ténylegesen *ilyen kockázatot jelentettek*, annak ellenére, hogy a jegyzékbe vételi kritériumok elfogadása idején erről még nem tudtak. Ezzel az uniós jogalkotónak az az egyetlen lehetősége maradna, hogy olyan személyeket és szervezeteket vesz célba, akikről az említett jogszerű célok fényében *nem lehetett tudni, hogy ilyen kockázatot jelentenek* vagy akár *nem jelentettek ilyen kockázatot*, amikor a jegyzékbe vételi kritériumokat elfogadták.

123. Így a fellebbezők érvelése alapján a Tanácsnak (például) bizonyítania kellene, hogy egy adott szervezet aktívan támogatta az atomfegyverek elterjedését célzó programot a releváns kritérium meghatározását követően; vagy bizonyítania kellene, hogy egy adott szervezetet csupán az említett időpontot követően hozott létre, vásárolt meg vagy vont ténylegesen ellenőrzése alá egy olyan szervezet, amelyre korlátozó intézkedések vonatkoznak.

124. Az első példában a Tanács csak akkor tudná „aktiválni” a releváns kritériumot, ha bizonyítani tudta, hogy a korlátozó intézkedések nem tudták megakadályozni azt a kockázatot, amelynek megállítására irányultak. A második példában a Tanács egy bizonyítási nehézséggel állna szemben, amely, tekintettel arra, hogy az iráni hatóságok rendszeresen visszautasítják a nemzetközi közösséggel való együttműködést, a gyakorlatban a legtöbb esetben leküzdhetetlen lenne.

125. Magától értetődő, hogy ez megfosztaná a korlátozó intézkedéseket tényleges érvényesülésüktől, és gyakorlatilag megfosztaná jelentőségüktől azokat a hatásköröket, amelyekkel a Szerződések megalkotói az EUSZ 29. cikk és az EUMSZ 215. cikkben az Uniót felruházták.

126. A Szerződés egyetlen rendelkezése vagy általános uniós jogi elv sem utal arra – még kevésbé írja elő –, hogy ilyen szigorú korlátozásokat kellene alkalmazni az említett rendelkezések által a Tanácsra ruházott hatáskörökre.

84 Ezeket az intézkedéseket a terrorizmus leküzdésére vonatkozó különös intézkedések alkalmazásáról szóló, 2001. december 27-i 2001/931/KKBP módosított közös tanácsi álláspont (HL 2001. L 344., 93. o.; magyar nyelvű különkiadás: 18. fejezet, 1. kötet, 217. o.) alapján írják elő.

85 E tekintetben lásd: Tanács kontra LTTE ügyre vonatkozó indítványom, C-599/14 P, EU:C:2016:723, 77. és azt követő pontok, különösen a 79. pont.

127. Már korábban arra a következtetésre jutottam, hogy a korlátozó intézkedések nem jelentenek büntetőjogi szankciókat és nem rendelkeznek más büntetőjogi vonatkozással.[86] Ebből következik, hogy a *nulla poena sine lege* általános elve ebben a kontextusban nem alkalmazandó.[87] Ugyanez volna érvényes a visszaható hatály tilalmának büntetőjogi elvére is.[88]

128. Ebből következik, hogy habár a Törvényszék a fellebbezők érveit e két elv fényében nem vizsgálta, nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 88. és 89. pontjában elutasította ezt az érvelést.

129. A Törvényszék arra is helyesen emlékeztetett, hogy a bizalomvédelem elvére történő hivatkozás joga minden olyan jogalanyt megillet, akiben az Európai Unió valamely intézménye a neki tett konkrét ígéretekkel megalapozott várakozásokat keltett. Mindazonáltal, ha az elővigyázatos és körültekintő gazdasági szereplő számíthat az érdekeit esetleg érintő uniós intézkedés elfogadására, annak elfogadása esetén nem hivatkozhat az említett elvre.[89]

130. Sem az, hogy a Törvényszék a 2013-as ítéletében a fellebbezési határidő végéig fenntartotta a megsemmisített aktusok joghatásait, sem pedig az, hogy a Tanács úgy határozott, hogy nem gyakorolja az említett ítélettel szembeni fellebbezéshez való jogát, nem tekinthető úgy, mint ami jogos bizalmat alapoz meg arra, hogy a Tanács azt követően nem fogja kiigazítani az általános kritériumokat vagy pedig nem veszi ismét fel a fellebbezők nevét azon személyek jegyzékébe, akikre pénzeszköz-befagyasztási intézkedések vonatkoznak (akár meglévő kritériumok, akár módosított kritériumok alapján).

131. Ez annál is inkább így van, mivel a Törvényszék az említett ítélet 64. pontjában kifejezetten kijelentette, hogy a Tanács jogalkotói szerepében kiterjesztheti azon helyzetek körét, amelyekben korlátozó intézkedéseket fogadhat el.

132. Ennek megfelelően a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot a megtámadott ítéletben, amikor a fellebbezők jogos bizalomra vonatkozó érvét elutasította.

Negyedik rész – a hatékony jogorvoslathoz való jog

133. A fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszéknek meg kellett volna állapítania, hogy a Tanács új tényállás vagy új objektív módon igazolt indokok hiányában nem veheti őket ismételten jegyzékbe. A Törvényszék azzal, hogy ezt nem állapította meg, megsértette a Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslathoz való jogukat.

134. Először is, ezt az érvet nem vetették fel a Törvényszék előtt, hanem első alkalommal csak a fellebbezésben vetik fel. Igaz, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 172. pontjában megemlítette ezt az elvet: azonban ezt a védelemhez való jog megsértésére vonatkozó jogalapra válaszul tette. A fellebbezők által itt felhozott érv ezért új jogalapnak minősül, amely a Bíróság eljárási szabályzata 170. cikkének (1) bekezdésével összhangban a fellebbezési szakaszban elfogadhatatlan.[90]

86 Lásd a fenti 110–112. pontot.

87 Ez a Charta 49. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott elv a jogbiztonság elvének a büntetőjogi szankciók alkalmazásának összefüggésében megjelenő konkrét kifejeződése.

88 Ez az elv a Charta 49. cikkében foglalt elv folyománya, miszerint a bűncselekményeket és szankciókat jogszabálynak kell előírnia.

89 Lásd a megtámadott ítélet 191. pontját, amely a következőt idézi: 2010. december 16-i Kahla Thüringen kontra Bizottság ítélet, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. pont.

90 Lásd például még: 2010. szeptember 21-i Svédország és API kontra Bizottság és Bizottság kontra API ítélet, C-514/07 P, C-528/07 P és C-532/07 P, EU:C:2010:541, 125. és 126. pont.

135. Másodszor, ez az érv, annak ellenére, hogy a jogellenességi kifogás részét képezi, a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételre vonatkozó körülményekre hivatkozik. Nem látom, hogy ezek a körülmények a 2013. évi kritériumok elfogadását követően miként érinthetik az említett intézkedések jogszerűségét. Ennélfogva ezt az érvet mint hatástalant el kell utasítani.

136. Végezetül rámutatok arra a nyilvánvaló tényre, hogy a fellebbezőknek volt lehetőségük megtámadni a korábbi jegyzékbe vételt és ezt eredményesen meg is tették. A Törvényszék 2013-as ítélete 2013. november 27-i hatállyal megsemmisítette a Tanács 2010-ben elfogadott pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseit, és ezzel visszaható hatállyal törölte ezeket az intézkedéseket az uniós jogrendből. Ha a fellebbezők azt szerették volna, megpróbálhattak volna erre a megsemmisítésre hivatkozni az őket ért állítólagos kár megtérítése iránti kártérítési kereset alapjaként.

137. Az, hogy a Tanács úgy döntött, hogy kiigazítja a jegyzékbe vételi kritériumokat és ezt követően a módosított kritériumokat alkalmazza a fellebbezőkre, visszamenőlegesen nem érinti a helyzetüket. Ezért sem a megsemmisítéssel elért előnyüket, sem pedig a hatékony jogorvoslathoz való jogukat nem érinti.

138. A fellebbezők a jövőben továbbra is ténylegesen hivatkozhatnak a hatékony jogorvoslathoz való jogukra. Ha a jelen keresetben eredményesek lesznek, visszakerülnek eredeti helyzetükbe, és ha úgy kívánják, kártérítést kérhetnek a megsemmisített intézkedések által okozott állítólagos kárukért.

139. Ebben a vonatkozásban a fellebbezők érve, amely az elegendő kártérítés állítólag „illuzórikus” kilátásaira utal, szem elől téveszti a lényeget. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely kártérítési kereset lehetővé teszi az igazságszolgáltatáshoz jutást, de nem része a bírósági felülvizsgálati rendszernek. Az a tény, hogy esetleg nem jár sikerrel, különösen, ha a jogellenes korlátozó intézkedések megsemmisítése maga az elszenvedett nem vagyoni kár jóvátételének formáját képezheti,[91] nem jelenti azt, hogy az érintett egyén nem részesül hatékony bírói jogvédelemben.[92]

140. Végezetül valószínűnek tűnik, hogy a fellebbezők elégedetlensége valójában abból fakad, hogy – annak ellenére, hogy a Törvényszék a 2013. évi ítéletben kimondta a megsemmisítést –, 2010 óta továbbra is folyamatosan vonatkoznak rájuk pénzeszköz-befagyasztási intézkedések. Ez azonban a Tanács által elfogadott korlátozó intézkedések két csoportja (az egyik a Törvényszék 2013-as ítéletének alapjául szolgáló ügyben, a másik pedig a jelen ügyben szóban forgó csoport), valamint a Törvényszék 2013-as ítéletében hozott azon döntés *együttes hatásának* következménye, hogy a megsemmisített intézkedések joghatásait az EUMSZ 264. cikk második bekezdése alapján fenntartja.[93]

141. Ha ez utóbbi döntés nem lett volna, az így megsemmisített intézkedések az említett ügyben hozott ítélet időpontjában (2013. szeptember 16-án) megszűntek volna. Ebből következik, hogy az, hogy a fellebbezőkre folyamatosan vonatkoztak pénzeszköz-befagyasztási intézkedések, *nem* a 2013. évi kritériumoknak tudható be. Fontos, hogy a fellebbezők egyszer sem támadták meg a Törvényszék határozata e vonatkozásának jogszerűségét. Ezzel véleményem szerint kimerítettük a fellebbezők azon érvét, miszerint a Tanács megsértette a hatékony bírói jogvédelemhez való jogukat.

A második jogalapra vonatkozó következtetés

142. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a második jogalapot részben mint megalapozatlant és részben mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

91 E tekintetben lásd: 2017. május 30-i Safa Nicu Sepahan kontra Tanács ítélet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 49. pont.

92 Lásd például: ReynoldsTobacco és társai kontra Bizottság ítélet, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 82–84. pont.

93 Lásd: a Törvényszék 2013-as ítéletének 80–83. pontja.

Harmadik jogalap: a 2013. évi kritériumok elfogadása állítólag hatáskörrel való visszaélésnek minősült

143. A megtámadott ítélet 91–95. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok elfogadásával a Tanács nem élt vissza hatáskörével.

144. A fellebbezők azt állítják, hogy a Tanácsnak nem volt valódi indoka a jegyzékbe vételi kritériumok módosítására, mint hogy személyesen őket vegye célba. Egyebek mellett kifogásolják a Törvényszék azon megállapítását, miszerint az IRISL-hez kötődő kritérium visszaállítása közvetlenül azután, hogy a Törvényszék a 2013-as ítéletében megállapította, hogy az IRISL jegyzékbe vételének nem volt jogalapja, összhangban van a KKBP célkitűzéseivel.

145. Amint azt a Bíróság többször is kimondta, valamely jogi aktus csak akkor jogellenes hatáskörrel való visszaélés miatt, ha objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis elsősorban a hivatkozott céltól eltérő cél elérése, vagy az ügy körülményeinek kezelésére a Szerződés által kifejezetten előírt eljárás megkerülése érdekében fogadták el.[94]

146. A jelen ügyben egyértelmű, hogy a Tanács által a 2013. évi kritériumok elfogadásával elérni kívánt cél az volt, hogy a korábban meglévő jegyzékbe vételi kritériumokat *kiterjesszék*, annak érdekében, hogy a személyek és szervezetek *további kategóriáit vonják hatályuk alá*, azon tágabb célkitűzés érdekében, hogy nyomást gyakoroljanak Iránra és kényszerítsék, hogy szüntesse be az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységeket és az atomfegyverek célba juttatására szolgáló rendszerek fejlesztését. Ez a célkitűzés teljes mértékben összhangban van az EU-Szerződésben foglalt, az Uniónak a világ többi részéhez fűződő kapcsolataira vonatkozó tágabb célkitűzésekkel.[95]

147. Így önmagában nem jogellenes az, hogy a Tanács az általánosan alkalmazandó kritériumokat kiigazította annak érdekében, hogy szervezetek egy konkrét csoportját hatályuk alá vonja azzal a céllal, hogy az említett célkitűzéseket hatékonyabban érje el.

148. A fellebbezők nem nyújtottak be bizonyítékot annak alátámasztására, hogy a Tanács által a 2013. évi kritériumok elfogadásakor elérni kívánt kizárólagos vagy legalábbis elsődleges cél nem a fent meghatározott cél volt.

149. Az, hogy a Tanács kellően indokolta-e a 2013. évi kritériumokat, és hogy ezek megfelelőek-e a kitűzött cél eléréséhez, egy másik kérdés, amely nem befolyásolja az állítólagos hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó következtetéseimet.[96]

150. Következtetésem szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Tanács nem élt vissza hatáskörével.

Negyedik jogalap: a 2013. évi kritériumok elfogadása állítólag sértette a fellebbezők védelemhez való jogát

151. A megtámadott ítélet 96–99. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok elfogadásakor a Tanács nem sértette meg a fellebbezők védelemhez való jogát.

94 2008. május 15-i Spanyolország kontra Tanács ítélet, C-442/04, EU:C:2008:276, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

95 Lásd a fenti 67. és 68. pontot.

96 Ezeket a kérdéseket az első fellebbezési jogalap kapcsán megvizsgáltam (lásd a 72. és az azt követő pontokat).

152. A fellebbezők azzal érvelnek, hogy mivel az IRISL-hez kötődő kritérium kifejezetten megnevezte az IRISL-t és így ez utóbbit közvetlenül érintő *ad hominem* kritérium volt, a Tanács köteles volt tájékoztatni őket a tervezett módosításokról. A Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy nem tett ilyen megállapítást.

153. Az Alapjogi Charta 41. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint mindenkinek joga van arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák. Egyértelmű tehát, hogy az említett rendelkezés csak az egyedi intézkedésekre vonatkozik.

154. A Bíróság kimondta, hogy a meghallgatáshoz való jogra vonatkozó ítélkezési gyakorlat nem ültethető át olyan általános jogszabály elfogadását eredményező jogalkotási folyamat kontextusába, amely gazdaságpolitikai döntéssel jár és az összes érintett szereplőre vonatkozik.[97] Ugyanakkor a KKBP részeként egyedi pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket előíró, általánosan alkalmazandó aktusok esetén (amelyek ezért kettős természetű aktusok, amelyek, bár általánosan alkalmazandóak, közvetlenül és egyedileg érintik azokat a személyeket, akikkel szemben irányulnak),[98] a Bíróság kimondta, hogy az említett pénzeszköz-befagyasztási intézkedések által érintett személy meghallgatáshoz való joga teljes mértékben alkalmazandó, ezért biztosítani kell számára, hogy ténylegesen kifejthesse az ellene felhozott bizonyítékra vonatkozó véleményét.[99]

155. Abban nincs vita, hogy a 10 társaságot az IRISL-hez kötődő kritérium egyedileg nem érinti. A 2013. évi kritériumok általánosan alkalmazandó aktusok, amelyek objektív és elvont módon meghatározott személyek és szervezetek kategóriájára vonatkoznak, amit az említett fellebbezők nem vitatnak.

156. Bár az IRISL-t a szóban forgó intézkedés kifejezetten megnevezi, nem vagyok meggyőződve arról, hogy eredményesen tudja bizonyítani, hogy az említett kritérium közvetlenül és egyedileg érinti, nem utolsósorban azért, mert az IRISL nem terjesztett elő semmiféle konkrét érvet annak bizonyítására, hogy a szóban forgó intézkedések miként érintik az ő helyzetét.

157. Még ha eredményesen tudná is bizonyítani, az sem segítene, mivel a jogellenességi kifogását ekkor mint az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében előírt határidők megkerülésére irányuló elfogadhatatlan kísérletet el kellene utasítani.[100]

158. Amennyiben a Törvényszék ez utóbbi lehetőséget nem vitatta meg, ez nem egy olyan hiányosság, amely az ügy kimenetelét érintené, és így a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését jelentené. Ezért azt javasolom, hogy a Bíróság a negyedik jogalapot mint elfogadhatatlant, vagy legalábbis mint megalapozatlant utasítsa el.

Ötödik jogalap: a 2013. évi kritériumok elfogadása állítólag aránytalan módon beavatkozott a fellebbezők alapvető jogaiba

159. A Törvényszék a megtámadott ítélet 100–105. pontjában megállapította, hogy a 2013. évi kritériumok nem valósítottak meg a fellebbezők alapvető jogaiba való aránytalan beavatkozást.

97 1999. október 14-i Atlanta kontra Európai Közösség ítélet, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 34–38. pont.

98 Lásd: 2013. április 23-i Gbagbo és társai kontra Tanács ítélet, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56. pont.

99 E tekintetben lásd: 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 336. pont.

100 E tekintetben lásd: 2015. április 16-i TMK Europe ítélet, C-143/14, EU:C:2015:236, 18. pont. Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az EUMSZ 277. cikk azon általános elv kifejeződése, amely valamennyi félnek biztosítja a jogot arra, hogy a vele szemben hozott határozatok megsemmisítése érdekében járulékosan vitassa a megtámadott határozat jogalapjául szolgáló aktusok érvényességét akkor, ha ez a fél az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése alapján *nem volt jogosult* e jogi aktusok elleni közvetlen kereset benyújtására (1979. március 6-i Simmenthal kontra Bizottság ítélet, 92/78, EU:C:1979:53, 39. pont). Mivel az IRISL megsemmisítés iránti keresetét 2014. február 7-én nyújtotta be a Törvényszékhez, vagyis három hónappal és 26 nappal az után, hogy a 2013. évi kritériumokat a Hivatalos Lapban közzétették, határidőn túlinak minősült volna, ha ebben a keresetben támadja meg az említett kritériumokat.

160. A fellebbezők, úgy tűnik, azzal érvelnek, hogy amennyiben a 2013. évi kritériumok nem előfeltételezik a jegyzékbe venni tervezett személyek és az atomfegyverek elterjedését célzó program közötti kapcsolat fennállását, aránytalanok. Mivel azok következtében a fellebbezők jóhírneve és üzleti érdekei súlyosan sérültek, az említett kritériumok alapvető jogaik aránytalan korlátozásának minősültek.

161. A korlátozó intézkedések összefüggésében a Charta 52. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi az általa kimondott jogok gyakorlásának korlátozásait, amennyiben az érintett korlátozás tiszteletben tartja a szóban forgó alapvető jog lényeges tartalmát, továbbá ha az arányosság elvére figyelemmel az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket szolgálja. [101]

162. A jelen ügyben a fellebbezők nem jelölték meg, pontosan mely alapvető jogokra hivatkoznak és nem mutatták be, e jogaikat a 2013. évi kritériumok állítólag miként korlátozták vagy sértették más módon.

163. Úgy tűnik, az egyetlen kellőképpen pontos állítás az, amelyben a fellebbezők a Törvényszék kifejezetten azon megállapítását kifogásolják, amely szerint a szóban forgó kritériumok eltérnek az atomfegyverek elterjedését célzó program támogatására vonatkozó kritériumtól, és ezért nem kötelezik a Tanácsot arra, hogy a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személy vagy szervezet tevékenységei és az atomfegyverek elterjedése között közvetlen vagy közvetett kapcsolat fennállását bizonyítsák. [102]

164. Már korábban arra a következtetésre jutottam, hogy nem kifejezetten alkalmatlan, ha a Tanács olyan kritériumokat határoz meg, amelyek objektív körülményeken vagy tényeken alapulnak, nem pedig azon személyek vagy szervezetek egyedi magatartására, akikre vagy amelyekre a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések vonatkoznak. [103]

165. Ha a Bíróság egyetért velem abban, hogy az említett kritériumok az elérni kívánt célkitűzések szempontjából megfelelőek, a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagban semmi nem utal arra, hogy alkalmasak lennének arra, hogy a fellebbezők alapvető jogait aránytalan módon érintsék.

166. Éppen azért, mivel a 2013. évi kritériumoknak *nem* feltétele, hogy a fellebbezők személyesen közvetlenül vagy közvetve részt vegyenek az atomfegyverek elterjedésében, nem valószínű, hogy személyesen kapcsolódnának olyan magatartáshoz, amely a nemzetközi békére és biztonságra kockázatot jelent. Következésképpen a fellebbezők irányában megnyilvánuló esetleges bizalmatlanság és így a jóhírnevük sérelme valószínűleg kevésbé lesz jelentős, mint azon magánszemélyek vagy szervezetek esetében, akiket az említett program támogatóiként jelöltek meg. Mivel a Bíróság főszabály szerint már elismerte, hogy a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések hatálya alá tartozó személyek jóhírnevének sérelme, valamint gazdasági tevékenységük szabad gyakorlásának és a tulajdonhoz való joguknak a korlátozása az elérni kívánt cél szempontjából nem aránytalan, a fellebbezők érveit el kell utasítani. [104]

167. A fennmaradó részt illetően azon a véleményen vagyok, hogy a fellebbezők érvei az egyértelműség és igazolás szempontjából nem érik el az ítélkezési gyakorlat által megkívánt minimális szintet. [105]

168. Ezért azt javasolom, hogy a Bíróság az ötödik jogalapot mint elfogadhatatlant, vagy legalábbis mint megalapozatlant utasítsa el.

101 E tekintetben lásd: Kala Naft ítélet, 69. pont.

102 Lásd a megtámadott ítélet 101. és 102. pontját.

103 Erre vonatkozó általános megfontolásokhoz lásd a fenti 71. és azt követő pontokat. A fenti 78. pont a korábbi kritérium vonatkozásában, míg a fenti 82. és 83. pont az utóbbi vonatkozásában vizsgálja közelebbről ezt a kérdést.

104 A jóhírnév vonatkozásában lásd: 2016. április 7-i Central Bank of Iran kontra Tanács ítélet, C-266/15 P, EU:C:2016:208, 53. és 54. pont; a gazdasági tevékenység vonatkozásában lásd: 2016. május 12-i Bank of Industry and Mine kontra Tanács ítélet, C-358/15 P, nem tették közzé, EU:C:2016:338, 55–57. pont.

105 Lásd a fenti 50. pontot.

Az első fellebbezési jogalapra vonatkozó következtetés

169. A fenti megfontolások fényében azt javaslom, hogy a Bíróság az első fellebbezési jogalapot az IRISL-hez kötődő kritérium vonatkozásában hagyja helyben. A Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy nem így döntött. Az első fellebbezési jogalapot a fennmaradó részében el kell utasítani.

170. Következésképpen a Bíróság i. helyezze e tekintetben hatályon kívül a Törvényszék 2017. február 17-i T-14/14 és T-87/14. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletét, ii. nyilvánítsa az IRISL-hez kötődő kritériumot érvénytelennek, és iii. semmisítse meg a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételt az említett kritérium vonatkozásában.

Második fellebbezési jogalap: a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel megsemmisítése

Első jogalap: nyilvánvaló értékelési hiba annak megállapítása során, hogy a jegyzékbe vételi kritériumok teljesültek

171. Részletes vizsgálatot követően a Törvényszék (a megtámadott ítélet 109–165. pontjában) megállapította, hogy a Tanács nem követett el nyilvánvaló értékelésbeli tévedést, amikor a fellebbezők nevét felvette a szóban forgó jegyzékekbe a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel révén.

172. Első jogalapjukkal a fellebbező azt állítják, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel révén a Tanács anélkül hozott velük szemben pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket, hogy igazolta volna, hogy részt vesznek az atomfegyverek elterjedését célzó programban, vagy hogy ők maguk „jelenleg és a jövőben fenyegetést” jelentenének az említett program keretében. A fellebbezők tagadják, hogy bármilyen kapcsolatuk lenne az említett programmal és bírálják a Törvényszéket amiatt, hogy ténymegállapítása során több hibát is elkövetett. E tekintetben a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék nem helyesen értékelte az említett bíróság előtt benyújtott kérelmüket alátámasztó tanúvallomások bizonyító erejét. Hozzáteszik, hogy az IRISL ismételt jegyzékbe vétele jogellenes volt, mivel új tények hiányában ugyanazon tényálláson alapult, mint amelyre a Tanács a 2010. évi jegyzékbe vételük során hivatkozott. Az IRISL-nek tulajdonított magatartás időben nem volt kellően közeli ahhoz, hogy jegyzékbe sorolásukat alátámassza.

173. Részemről egyik érvet sem tartom meggyőzőnek.

174. Először is, a Bíróság a „tulajdonban vagy ellenőrzés alatt” álló jogalany minőségre vonatkozó kritérium összefüggésében kimondta, hogy a pénzeszköz-befagyasztási intézkedés elfogadását „nem kell azzal a ténnyel indokolni, hogy a tulajdonban vagy ellenőrzés alatt álló jogalany *maga részt vesz* az atomfegyverek elterjedésében”, valamint hogy ezért egy ilyen kritérium azt jelenti, hogy a Tanács hozhat olyan döntést, hogy „be kell fagyasztani az ilyen jogalany pénzeszközeit *annak ellenőrzése nélkül*, hogy ő maga részt vesz-e az atomfegyverek elterjedésében”.[106]

175. Ez az ítélkezési gyakorlat közvetlenül átültethető más olyan kritériumokra is, amelyek objektív körülményeken, nem pedig a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek vagy szervezetek egyedi magatartásán alapulnak. Ennek megfelelően a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot.

176. Másodszor, amikor a fellebbezők azt állítják egyebek mellett, hogy soha nem támogatták az atomfegyverek elterjedését célzó programot, valójában a tények újraértékelését kérik, anélkül hogy azt állítanák, hogy a Törvényszék elferdítette az elé terjesztett bizonyítékokat.

106 Lásd: Melli Bank ítélet, 40. és 41. pont (kiemelés tőlem).

177. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel egyrészről a tények megállapítására – kivéve azt az esetet, amikor a hozzá benyújtott iratokból megállapításainak tárgyi pontatlansága következne –, másrészről pedig e tények értékelésére. A tények értékelése tehát – amennyiben az elé terjesztett bizonyítékokat a Törvényszék nem ferdítette el – nem minősül jogkérdésnek, amit, mint ilyet, a Bíróságnak kellene felülvizsgálnia.[107] Ennélfogva ezt az érvet mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

178. Harmadszor, amennyiben a fellebbezők nem értenek egyet a Törvényszék bizonyos tanúvallomások bizonyító erejére vonatkozó megállapításaival, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából világosan kitűnik, hogy a bizonyításra vonatkozóan alkalmazandó szabályok hivatkozott megsértése jogkérdésnek minősül, amely elfogadható a fellebbezés szakaszában.[108]

179. A Törvényszék figyelembe vette azt a tényt, hogy az említett vallomásokat az IRISL alkalmazásában álló, vezetői tisztséget betöltő magánszemélyek tették. Megállapította, hogy az említett személyek tanúvallomását az IRISL saját vallomásával egy megítélés alá kell vonni, figyelembe véve különösen, hogy az említett vallomásokat az IRISL kérésére, az említett bíróság előtti keresetével összefüggésben, ennek érdekében ez utóbbinak címezve tették.

180. Ennek során a Törvényszék helyesen alkalmazta az ítélkezési gyakorlatot, amely alapján a nyilatkozat bizonyító erejének megítélésekor elsősorban a benne foglalt információ valószínűségét és valószerűségét kell vizsgálni, figyelembe véve különösen az irat eredetét, készítésének körülményeit, címzettjét, valamint meg kell vizsgálni, hogy a tartalma alapján értelmesnek és hitelesnek tűnik-e.[109] Következésképpen a fellebbezők érvét mint megalapozatlant el kell utasítani.

181. Ezenfelül, amint a fellebbezők helyesen megjegyzik, a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel alapjául szolgáló indokok lényegében megegyeznek azokkal, amelyekre a Tanács a fellebbezők 2010. évi jegyzékbe vételekor hivatkozott.

182. Ennek a ténynek azonban nincs jelentősége. Nem tudok elképzelni olyan uniós jogi rendelkezést vagy elvet, amely főszabály szerint megakadályozná, hogy a Tanács a korlátozó intézkedések fenntartására vonatkozó döntése során ugyanazon tényekre hivatkozzon, mint az eredeti jegyzékbe vétel alkalmával. A Tanács nem köteles új tényeket bemutatni mindaddig, amíg az eredeti jegyzékbe vétel alapjául szolgáló tények relevánsak és elégségesek ahhoz, hogy az érintett felek továbbra is a jegyzékben maradjanak.[110]

183. Azok a korlátozó intézkedések, amelyeket a Tanács a nemzetközi terrorizmussal vagy különböző harmadik országok sajátos helyzeteivel kapcsolatos kockázat kezelése érdekében alkalmaz, általában rendszeres felülvizsgálatnak vannak alávetve. Amennyiben a Tanács soha nem hivatkozhatna újból ugyanazokra a tényekre, mint korábban, annak érekében, hogy a jegyzékbe vételt fenntartsa, az esetek nagy részében nem tudná a továbbiakban is a jegyzékben tartani az érintett személyeket és szervezeteket.

184. Az, hogy a 2013. évi jegyzékbe vétel jogszerű volt-e, attól függ, hogy azokat a tényeket, amelyekre a Tanács e jegyzékbe vétel céljából hivatkozott, a megkövetelt módon bizonyították-e, és hogy azok a 2013. évi kritériumokban meghatározott objektív kritériumoknak megfeleltek-e.

107 Lásd: 2015. március 5-i Ezz és társai kontra Tanács ítélet, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 77. pont.

108 Lásd többek között: Bertelsmann és Sony Corporation of America kontra Impala ítélet, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

109 Lásd: 2013. szeptember 26-i Centrotherm Systemtechnik kontra OHIM és centrotherm Clean Solutions ítélet, C-610/11 P, EU:C:2013:593, 39. pont.

110 Az ügy konkrét körülményeitől függően a Tanács néha, de nem szükségszerűen mindig, köteles lehet új bizonyítékokat szolgáltatni. E tekintetben lásd: 2017. július 26-i Tanács kontra LTTE ítélet, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 52–54. pont.

185. Ezért a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Biztonsági Tanács határozatainak megsértésére vonatkozó kritérium értelemszerűen feltételezi, hogy az ismételt jegyzékbe vételnek olyan magatartáson kellett alapulnia, amelyre az említett ismételt jegyzékbe vétel előtt került sor.[111] Akkor sem alkalmazta tévesen a jogot a Törvényszék, amikor azt vizsgálta, először is, hogy az IRISL valóban megsértette-e a Biztonsági Tanács 1747. (2007). sz. határozatát,[112] és másodszor, hogy a többi fellebbező az IRISL tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állt-e, a nevében járt-e el, vagy nyújtott-e alapvető szolgáltatásokat neki.[113]

186. Ötödször, a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel szempontjából a Tanácsnak jogában állt négy évvel azelőtti, vagyis 2009-ben történt eseményekre hivatkozni, mivel ezek időben kellőképpen közeliek voltak.[114]

187. Következtetésem szerint az első jogalapot el kell utasítani.

Második jogalap: a fellebbezők védelemhez való jogának az ismételt jegyzékbe vételi eljárás során történő állítólagos megsértése

188. A megtámadott ítélet 166–181. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadását megelőző eljárás során a Tanács nem sértette meg a fellebbezők védelemhez való jogát.

189. Második jogalapjukban a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem állapította meg, hogy a Tanács megsértette a meghallgatáshoz való jogukat a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadása előtt. A Tanács vélhetően nem tudta volna egyik észrevételüket sem figyelembe venni, mivel az IRISL ismételt jegyzékbe vételéről jóval a 2013. évi kritériumok elfogadása előtt, és még azt megelőzően döntött, hogy megkapta volna ez utóbbinak a Tanács azon levelére vonatkozó észrevételeit, amelyben tájékoztatja az IRISL-t ismételt jegyzékbe vételi szándékáról. A Tanács továbbá azelőtt fogadta el a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételt, hogy válaszolt volna a fellebbezők észrevételeire és mielőtt megküldte volna számukra az említett intézkedéseket igazoló dokumentumokat.

190. Először is, annak értékeléséhez, hogy a Tanács figyelembe vette-e a fellebbezők meghallgatáshoz való jogát, a releváns szempont a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadásának időpontja. A fellebbezők azon érve, amelyben egy hipotetikus pillanatra hivatkoznak, amikor is a Tanács állítólag úgy „döntött”, hogy elfogadja a 2013. évi kritériumokat és a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételt, alá nem támasztott állításokon alapul, és mint ilyet, el kell utasítani.

191. Másodszor, az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy egy valamely személlyel vagy szervezettel szemben korlátozó intézkedéseket előíró aktus elfogadásakor a Tanács köteles közölni annak indokait az érintett jogalannyal, amennyiben lehetséges, vagy az említett intézkedés elfogadásának időpontjában, vagy legalábbis, azután, hogy arra sor került, a lehető leghamarabb, hogy lehetővé tegye az érintett személynek vagy szervezetnek a keresetindítási joga gyakorlását.[115] Különösen valamely személy vagy szervezet nevének a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek vagy szervezetek jegyzékében történő fenntartására vonatkozó határozat elfogadásának keretében a Tanácsnak tiszteletben kell tartania az e

111 Lásd a megtámadott ítélet 117. pontját.

112 Lásd a megtámadott ítélet 116–132. pontját.

113 Lásd a megtámadott ítélet 135–164. pontját.

114 Lásd a megtámadott ítélet 117. pontját. E tekintetben lásd: 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 156. pont.

115 E tekintetben lásd: 2011. november 16-i Bank Melli Iran kontra Tanács ítélet, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

személy vagy e szervezet előzetes meghallgatáshoz való jogát, amikor nevének a jegyzékben történő fenntartására vonatkozó határozatban vele szemben új bizonyítékokat vesz figyelembe, nevezetesen olyan bizonyítékokat, amelyek nem szerepeltek a nevének az e jegyzékbe történő felvételére vonatkozó eredeti határozatban. [116]

192. A Törvényszék a Tanács és a fellebbezők közötti levélváltás tartalmát elemezve megerősítette, hogy az előbbi olyan indokokra hivatkozott, amelyek lényegében megegyeztek azokkal, amelyeket a fellebbezőkkel a 2010. évi eredeti jegyzékbe vételük vonatkozásában közöltek, és hogy ez a közlés megfelelt a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadása előtti ítélkezési gyakorlatból eredő követelményeknek. [117]

193. Végezetül a fellebbezők állításával ellentétben a Tanács nem köteles a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések elfogadása előtt válaszolni az érdekelt személyeknek a Tanács azon levelére tett észrevételeire, amelyben arról tájékoztatta a feleket, hogy az adott felet jegyzékbe kívánja venni és tájékoztatja a jegyzékbe vétele indokairól.

194. Következtetésem szerint a második jogalapot el kell utasítani.

Harmadik jogalap: a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, és a **ne bis in idem** *elvének, valamint a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogának állítólagos megsértése*

195. A Törvényszék a megtámadott ítélet 183–199. pontjában megállapította, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadásával a Tanács nem sértette meg a jogerő, a jogbiztonság, a bizalomvédelem, valamint a *ne bis in idem* elvét, valamint a fellebbezők hatékony jogorvoslathoz való jogát.

196. E jogalapjuk alátámasztása érdekében a fellebbezők csupán egyetlen jogalapot terjesztenek elő. Azt állítják, hogy a Tanács azzal, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel szempontjából ugyanarra a tényállásra hivatkozott, mint amely a Törvényszék 2013-as ítéletében megsemmisített 2010. évi jegyzékbe vétel alapjául szolgált, megsértette a fenti elveket.

197. A Tanács valóban ugyanarra a ténybeli alapra hivatkozott a fellebbezők 2010. évi jegyzékbe vételekor és a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételekor. Ezenfelül, míg az IRISL-t, az Irano Misr Shipping Co.-t és a Rahbaran Omid Darya Ship Management Co.-t újonnan bevezetett kritérium alapján vették jegyzékbe, a többi fellebbezőt a második alkalommal a 2010-ben hivatkozott kritériumokkal azonos kritériumok alapján vették jegyzékbe. [118]

198. Ebben az indítványban korábban már arra a következtetésre jutottam, hogy a *ne bis in idem* elve a korlátozó intézkedések összefüggésében nem alkalmazandó. [119] Azt is megállapítottam, hogy a jogerő elvével nem ellentétes, hogy a Tanács a szóban forgó helyzetben ugyanazokra a kritériumokra hivatkozik, [120] valamint hogy a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések alkalmazási kritériumainak jellegéből ered, hogy vonatkozhatnak múltbeli magatartásra vagy helyzetre. [121]

116 Lásd: 2015. június 18-i Ipatau kontra Tanács ítélet, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 26. pont. Bár ez az ítélkezési gyakorlat a korlátozó intézkedések *fenntartására*, nem pedig valamely eredeti jegyzékbe vételre vonatkozik, mégis releváns itt: a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétellel a Tanács valójában a korábban fennálló korlátozó intézkedéseket tartotta fenn, még akkor is, ha három fellebbező (az IRISL, az Irano Misr Shipping Co. és a Rahbaran Omid Darya Ship Management Co.) vonatkozásában új kritérium alapján tette ezt.

117 Lásd a megtámadott ítélet 170–180. pontját.

118 Lásd a fenti 78. lábjegyzetet.

119 Lásd a fenti 107. és azt követő pontokat.

120 Lásd a fenti 93. és azt követő pontokat

121 Lásd a fenti 117–128. pontot.

199. A teljesség kedvéért hozzáteszem, hogy a *tempus regit actum* elve értelmében a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel jogszerűségének az uniós bíróságok által végzett bírósági felülvizsgálata annak ellenőrzéséből áll, hogy a Tanács a jogilag megkövetelt módon igazolta-e 2013. november 26-án azokat a tényeket, amelyekre a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel elfogadásakor hivatkozott.[122]

200. Az, hogy a Tanács eredménytelenül hivatkozott bizonyos tényekre 2010. július 26-án a 2010. évi jegyzékbe vétel érdekében, önmagában nem akadályozza meg, hogy 2013. november 26-án jogszerűen hivatkozzon ugyanezekre a tényekre ahhoz, hogy a fellebbezőket a 2013. évi kritériumok alapján ismételten jegyzékbe vegye.

201. Emellett a KKBP összefüggésében elfogadott intézkedések jellegéből adódik, hogy időszakosan felül kell őket vizsgálni és egymást követő időszakokban ismételten alkalmazhatók. Jellemzően ez a helyzet, amikor a korábban alkalmazott korlátozó intézkedések ellenére a geopolitikai helyzet *nem változik*, vagy néha, pillanatnyi javulás után, az elérni kívánt céllal ellentétes irányba változik.

202. Az előbbi esetben a Tanácsnak jogában kell, hogy álljon, hogy a szükséges intézkedéseket *továbbra is* alkalmazza, még akkor is, ha a helyzet nem változott, feltéve, hogy azok a tények, amelyek a korlátozó intézkedések fenntartása alapjául szolgálnak, továbbra is igazolják az elfogadásuk idején az alkalmazásukat,[123] különösen, hogy a tények időben még mindig kellően közeliek.[124] Az utóbbi esetben a Tanácsnak jogában kell, hogy álljon, hogy a korábban hatályon kívül helyezett vagy átmenetileg felfüggesztetett kritériumokat újra megfogalmazza, függetlenül attól, hogy az adott szervezet személyes helyzete időközben változott-e.

203. Itt a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel célja az volt, hogy továbbra is nyomást gyakoroljanak Iránra, és tulajdonképpen növeljék ezt a nyomást, pontosan azért, mert az eddig alkalmazott intézkedések eredménytelennek bizonyultak.

204. Amennyiben a Tanács nem tudná továbbra is alkalmazni a pénzeszköz-befagyasztási intézkedéseket a már jegyzékbe vett személyekkel és szervezetekkel szemben, hacsak az érintettek jogi vagy ténybeli helyzete nem változott jelentősen negatív irányban, vagy nem jutott új bizonyíték a Tanács tudomására, ez önkényesen és indokolatlan módon megnyirbálná a Tanács jogkörét.

205. A Törvényszék a 2010. évi jegyzékbe vételt formai hibák miatt semmisítette meg.[125] Mindezek alapján a Törvényszék 2013-as ítéletének a jogerő elve és az EUMSZ 266. cikk fényében való értelmezése önmagában nem akadályozza az ismételt jegyzékbe vételt.[126] Amint azt a Törvényszék ott helyesen megállapította, a jogi aktus formai és eljárásjogi hibák miatti megsemmisítése semmiképpen nem sérti az e jogi aktust kibocsátó intézmény arra vonatkozó jogát, hogy a megsemmisített jogi aktusával megegyező ténybeli és jogi alapon új aktust fogadjon el, amennyiben ezúttal betartja azokat a formai vagy eljárásjogi szabályokat, amelyek megsértését szankcionálták, és az érdekeltek jogos bizalmát

122 Az anyagi jogszerűség bírósági felülvizsgálatának szempontjára vonatkozóan e tekintetben lásd: 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. pont.

123 Lásd: 2012. november 15-i Al-Aqsa kontra Tanács és Hollandia kontra Al-Aqsa ítélet, C-539/10 P és C-550/10 P, EU:C:2012:711, 82. pont.

124 Lásd a fenti 114. lábjegyzetben hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

125 Lásd a Törvényszék 2013-as ítéletének joghatásaira vonatkozó elemzésem a fenti 103–106. pontban. A helyzet tehát alapvetően eltér a Tanchev főtanácsnok által a National Iranian Tanker Company kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványában, C-600/16 P, EU:C:2018:227, 96–102. pont, elemzett helyzettől.

126 E tekintetben lásd: 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 374. pont.

megfelelően tiszteletben tartja.[127] Az érintett szervezetek első felvételekor felhozottakkal megegyező indokok alapján elfogadott, az ismételt felvételről szóló határozat elegendő lehet az említett ismételt felvétel igazolásához, amennyiben a Tanács által előterjesztett bizonyítékok a jogilag megkövetelt módon alátámasztják az említett indokokat.[128]

206. A jelen indítványban korábban már megállapítottam, hogy az, hogy a szóban forgó ismételt jegyzékbe vétel a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések visszaállítását eredményezi, a korábban elfogadott intézkedések megsemmisítése ellenére, önmagában nem érinti a fellebbezők hatékony bírósági jogorvoslathoz való jogát.[129]

207. Hasonlóképpen, semmi nem akadályozza meg, hogy a Tanács a fenti későbbi időpontban lefolytatott teljes felülvizsgálatot követően úgy ítélje meg, hogy ugyanezen tényállás megfelel egy másik kritériumnak, amelyre korábban nem hivatkozott, és ezúttal így ezen új jogalapon igazolja a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések alkalmazását.[130] E tekintetben emlékeztetek arra, hogy elegendő, ha a hivatkozott, e határozat alátámasztására önmagában elengedőnek tekintett indokok közül egy megalapozott.[131]

208. Ezért következtetésem szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 189. pontjában ezt megállapította. A fellebbezők ezért nem érvelhetnek eredményesen amellett, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel jogellenes, mivel ugyanazon kritériumok és/vagy ténybeli és jogi körülmények alapján fogadták el, mint a 2010. évi jegyzékbe vételt.

209. A fellebbezők többi érve az indokok elvont megállapítása, és így nem felelnek meg az elfogadhatóság követelményeinek.[132] Következtetésem szerint tehát a harmadik jogalapot el kell utasítani.

Negyedik jogalap: az arányosság elvének megsértése

210. Az arányosság elvének állítólagos megsértésére vonatkozó jogalapjuk alátámasztásaként a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék nem vizsgálta, hogy a jegyzékbe vételük a kitűzött célok eléréséhez arányos volt-e. Azzal érvelnek, hogy jegyzékbe vételük aránytalan, mivel nem valamely, az atomfegyverek elterjedését célzó programmal kapcsolatos magatartáson vagy az iráni kormánnyal való valamiféle kapcsolaton alapul. Emellett úgy tűnik, ezen okok miatt azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen ítélte úgy a megtámadott ítélet 209. pontjában, hogy a jóhírnevükre és üzleti tevékenységükre gyakorolt hatás nem volt aránytalan.

211. Ezen érvek egyikét sem tartom meggyőzőnek.

127 E tekintetben lásd: 2008. október 23-i People's Mojahedin Organization of Iran kontra Tanács ítélet (T-256/07, EU:T:2008:461, 75. pont, nem fellebbezték meg), amelyben a Törvényszék a 2006. december 12-i Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran kontra Tanács ítélet (T-228/02, EU:T:2006:384) 65. pontjában szereplő megállapításokra hivatkozott, amellyel a Törvényszék megsemmisítette az érintett szervezet korábbi jegyzékbe vételét.

128 Lásd: 2014. november 13-i Hamcho és Hamcho International kontra Tanács ítélet (T-43/12, nem tették közzé, EU:T:2014:946, 108. pont), nem fellebbezték meg; 2016. október 26-i Hamcho és Hamcho International kontra Tanács ítélet (T:153/15, EU:T:2016:630, 66. pont), nem fellebbezték meg.

129 Lásd a fenti 140. és 141. pontot.

130 Analógia útján lásd: 2003. március 6-i Interporc kontra Bizottság ítélet, C-41/00 P, EU:C:2003:125, 31. pont. Ez abból következik, hogy a megsemmisített aktust törölték a jogrendből és az említett aktus kibocsátója egy helyettesítő aktus elfogadása szempontjából az eredeti helyzetben van.

131 E tekintetben lásd: 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. pont. Lásd még: 2017. március 14-i Bank Tejarat kontra Tanács ítélet, T-346/15, nem tették közzé, EU: T:2017:164, 38. pont.

132 Lásd a fenti 50. pontot.

212. A Törvényszék helyesen utalt arra az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely szerint az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós jog valamely rendelkezése által alkalmazott eszközök alkalmasak legyenek a szóban forgó jogszabály által kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne lépjék túl az azok eléréséhez szükséges mértéket. [133]

213. A pénzeszköz-befagyasztási intézkedések arányosságának részletes vizsgálatakor fontos szem előtt tartani azok célkitűzését, valamint azt a kontextust, amelyben elfogadásukra sor került.

214. Az itt szóban forgó intézkedések célkitűzéseit a jelen indítványban korábban már vizsgáltam. [134]

215. Ami a kontextusukat illeti, ezek az intézkedések az Unió részéről a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség számos jelentésére és a Biztonsági Tanács nagyszámú határozatára adott válasz részét képezik. Elfogadásukra fokozatosan került sor. Az egyes későbbi intézkedéseket a korábban elfogadott intézkedések eredménytelenségére való hivatkozással igazolták. A jogok sérelmének az intézkedések hatékonysága szerinti fokozatos jellegén alapuló megközelítésből következik, hogy az intézkedések arányossága főszabály szerint megállapítható. [135]

216. A jelen indítványban korábban már kifejtettem az intézkedéseknek a fellebbezők jóhírnevére és üzleti tevékenységére gyakorolt hatását. [136]

217. A fellebbezők állításával ellentétben a Törvényszék ezeket az elemeket egyenként, részletesen megvizsgálta. [137]

218. A fellebbezők nem terjesztettek elő olyan érvet, amely alkalmas lenne annak bizonyítására, hogy konkrét helyzetük vagy tulajdonságaik alapján a pénzeszköz-befagyasztási intézkedések aránytalanul érintették őket, és hogy ezért a fenti 215. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot el kell különíteni és nem lehet rájuk alkalmazni.

219. Végezetül jelen indítványban korábban már arra a következtetésre jutottam, hogy a Tanács jogszerűen állapította meg azokat a jegyzékbe vételi kritériumokat, amelyek nem írtak elő közvetlen kapcsolatot a fellebbezők és az atomfegyverek elterjedését célzó program vagy az iráni kormány között. [138] Az ilyen kritériumok alkalmazása során a Tanács ezért értelemszerűen nem volt köteles ellenőrizni, hogy az érintett személy vagy szervezet maga hozzájárul-e azokhoz a kockázatokhoz, amelyekre a szóban forgó kritériumok irányulnak. [139] A Törvényszék ezért nem bírálható amiatt, hogy a 2013. évi ismételt jegyzékbe vétel jogszerűségének általa történő felülvizsgálatát annak objektív vizsgálatára korlátozta, hogy a fellebbezők a releváns kritériumoknak megfeleltek-e.

220. Következtetésem szerint a negyedik jogalapot el kell utasítani.

221. Következésképpen a második fellebbezési jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

133 Lásd: 2012. november 15-i Al-Aqsa kontra Tanács és Hollandia kontra Al-Aqsa ítélet, C-539/10 P és C-550/10 P, EU:C:2012:711, 122. pont.

134 Lásd a fenti 67. és 68. pontot.

135 Lásd: Kala Naft ítélet, 126. pont.

136 Lásd a fenti 159. és azt követő pontokat.

137 Az intézkedések *kontextusával* kapcsolatban, lásd a megtámadott ítélet 63., 66. és 67. pontját; a szóban forgó intézkedések által elérni kívánt *célkitűzésekkel* kapcsolatban, lásd a 68–71. és 74–76. pontot; általában az arányosság elvével kapcsolatban, lásd a 72., 73. és 77. pontot; végezetül a szóban forgó intézkedéseknek a fellebbezők tulajdonára és üzleti tevékenységére gyakorolt állítólag aránytalan hatását illetően lásd a megtámadott ítélet 204–210. pontját.

138 Lásd a fenti 174. és 175. pontot.

139 E tekintetben analógia útján lásd: Melli Bank ítélet, 77–80. pont, ahol a Bíróság hangsúlyozta, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor *kiegészítő vizsgálatot* folytatott „arra vonatkozóan, hogy [a tulajdonban állás kritériumának megfelelő szervezet] nem elhanyagolható valószínűséggel arra volt-e indítható, hogy megkerülje az anyavállalatával szemben meghozott intézkedéseket”.

A költségek

222. A fentiek összességéből az következik, hogy megítélésem szerint a Bíróságnak a 2013. évi kritériumokban meghatározott, IRISL-hez kötődő kritérium vonatkozásában az első fellebbezési jogalapnak helyt kell adnia. Ennek megfelelően a 2013. évi ismételt jegyzékbe vételt a 10 társaságot érintő részében meg kell semmisíteni.

223. Maga az IRISL a Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 138. cikkének (1) bekezdése értelmében vett pervesztes fél és ezért kötelezni kell saját költségei viselésére. A többi fellebbező az említett rendelkezések értelmében pernyertes fél.

224. A Tanács az IRISL vonatkozásában eredményes volt, azonban a többi 10 társaság vonatkozásában nem. Azt javasolom, hogy a Bíróság az eljárási szabályzata 184. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 138. cikkének (1) és (3) bekezdése alapján kötelezze a Tanácsot a saját költségein felül a 10 társaság költségeinek viselésére.

225. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 140. cikkének (1) bekezdése alapján a Bizottság, amely a Tanács támogatása érdekében beavatkozott, maga viseli a saját költségeit.

Végkövetkeztetés

226. A fenti megfontolások összességének fényében azt javasolom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

– adjon helyt az első fellebbezési jogalapnak az azon személyekre és szervezetekre irányuló kritérium vonatkozásában, akik, illetve amelyek i. az IRISL tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak, ii. az IRISL nevében járnak el, vagy iii. az IRISL-nek alapvető szolgáltatásokat nyújtanak, amint azt a 2010/413 határozat 20. cikke (1) bekezdésének b) pontja és a 267/2012 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének e) pontja előírja;

– e tekintetben helyezze hatályon kívül a Törvényszék T-14/14. és T-87/14. sz. egyesített ügyekben 2017. február 17-én hozott ítéletét;

– nyilvánítsa az említett kritériumot érvénytelennek;

– az Islamic Republic of Iran Shipping Lines-on kívül a többi fellebbezőt érintő részében semmisítse meg a 2010/413/KKBP határozat módosításáról szóló, 2013. november 26-i 2013/685/KKBP tanácsi határozatot és a 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló, 2013. november 26-i 1203/2013/EU tanácsi végrehajtási rendeletet;

– a fellebbezést mint megalapozatlant az ezt meghaladó részében utasítsa el;

– az Islamic Republic of Iran Shipping Lines maga viseli saját költségeit;

– kötelezze a Tanácsot a saját költségein felül az Islamic Republic of Iran Shipping Lines kivételével a többi fellebbező költségeinek viselésére; valamint

– a Bizottság maga viseli saját költségeit.